

MAGYAR HÍR

+ 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P. T.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1—2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évtolyam, 16 (1458) szám * Csütörtök, 1937 január 21

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A parlamentárizmus kérdése a szenátusban

Manoilescu a rendelettvényeket a parlamentellenesség
előmozdítójának mondotta. — Gál Miklós magyarpárti
képviselő nagyérdékű felszólalása a képviselőházban

Bucuresti. Saját tud. A szenátus keddi ülésén Manoilescu beszélt a rendelettvényekhez.

— Ezek, — mondotta, — a parlamentárizmus ellenségei számára készültek, akik örömmel sorolják ezeket a rendelettvényeket a parlamentárizmus dűledező voltának bizonyítására gyűjtött adataik közé. Merem állítani, hogy ezeknek a brutális és merőben szükségtelen rendelettvényeknek a léte komoly következménnyel lesz a román parlamentárizmusra. Én nem leszek azok között, akik sírni fognak, ha közeledünk a nagy nemzeti forradalom és átalakulások napjához, amelyen ezeket a rendelettvényeket egy rezsim sírkövének fogják tekinteni.

A TULZOTT MEGYEI ÉS KÖZSEGI PÓTADÓK ELLEN

A képviselőház keddi délutáni ülésén Gál Miklós magyarpárti képviselő a következőkben interpellálta meg a belügyi és a pénzügyminisztert:

— Van-e tudomása a miniszter uraknak arról, hogy az 1936. évből életbelépett közigazgatási törvény 185. és 186. szakaszaiban írt rendelkezés megsértésével a pénzügyminiszter úr 1936. június 3-án 69165. szám alatt kiadott rendelkezésének semmibevételével

egy-egy megyék és nagyon sok község tanácsa és főképpen időközi bizottsága olyan mérvű megyei és községi pótdátot állapított meg, amelyeknek kivételése semmiféle törvényes alappal sem bír

és ezeknek a pótdátoknak kényszereszközzel való behajtása valóságos elkeseredést okoz az érdekelt adófizetőknél? Milyen intézkedéseket fognak tenni a miniszter urak ebben a kérdésben?

— Képviselő urak! A közigazgatási törvény említett szakaszai felhatalmazást adnak a megyéknek és községeknek pótdátot kivételére. Ezek szerint kivételesen csupán Bucuresti

városnak van joga a várost illető u. n. „aditival“-ra 100 százalékos pótdátot kivétel. Tehát ebből az következik, hogy a többi városok és községek ennél csak kevesebb pótdátot állapíthatnak meg. A pénzügyminisztériumnak említett rendelkezése szerint

az egyenes adótörvény 72. szakaszában írt „aditionale“ legfeljebb csak 50 százaléka vehető ki, megyei, avagy községi adó címén. Ezt a rendelkezést semmibevéve, nagyon sok megye a pótdátot 100 százalékban és nagyon sok község 100—700 százalékig állapította meg.

Ehhez járulván még a községekben az iskola-építési taxa. Az én megyémben is több községben odajutott az adófizető polgárság, hogy a községi pótdátok címén többet fizet, mint az állami adója az összes „aditivalikkal“ együtt. Gál Miklós ezután példákkal illusztrálta állítását, majd sürgős intézkedést kért.

MADGEARU A CARAMFIL VOLT LÉGÜGYI MINISZTER LEMONDÁSA MIATT INTERPELLÁLT.

Bucuresti. Saját tud. Madgearu kedden interpellálta a kormányt a Caramfil-ügyben.

— Ha a belföldi sajtót meg is akadályozta a cenzura, — mondotta, — hogy a lemondás okait megvizsgálja, a külföldi sajtóban olyan magyarázatok jelentek meg, amelyek közül egyesek alkalmasak arra, hogy a román államférfiak tekintélyét aláássák, mások pedig arra, hogy megzavarják a szövetségeseinkkel való barátságos együttműködés jóviszonyát. A kormánynak kötelessége lett volna mingyárt az első nap magyarázatot adni a lemondás okairól. A nemzetközi nyugtalanság és általános fegyverkezés e napjaiban egy miniszter lemondása, akire a honvédelem egy jelentős részének a szervezése tartozik, nem egyszerű napi hír. Azt a megbecsültséget tekintve, aminek Caramfil örvendett, csak rendkívüli esemény idézhette ezt elő, amit a nemzetnek tudnia kell.

A siriai török népkisebbség ügye a Népszövetség előtt

Egyik megoldási terv az, hogy az alexandrettei törökök széleskörű önkormányzatot kapjanak nemzetközi szavafosság mellett

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsának ülése január 21-én, csütörtökön kezdődik. Az ülésnek elnöke ezuttal Wellington-Co. kínai delegátus lesz. Az ülésen Angliát Eden külügyminiszter, Franciaországot Delbos külügyminiszter és Viennot államtitkár képviseli. Jelen lesz még az ülésen Litvinov, szovjet külügyi népbiztos, Beck lengyel, Rüssdi Arras török, Sandler svéd és Antonescu ro-

mán külügyminiszter, továbbá Greyser, a danzigi szenátus elnöke.

Az ülés tárgysorozatának eredetileg tervbevett 19 pontja most egy 20-ikkal bővült, amennyiben Chile képviselője kérte, hogy vegyék fel a madridi követségekre menekültek ügyét is az ülés napirendjére.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

A tömegek félrevezetése

Irta: Bangha Béla S. J.

A nemzetközi kapitalizmus önzése és a keresztény társadalom egy részének kényelmes közönye bűnös abban, hogy az ezer gondjában magára hagyott, árván maradt alsóbb néprétegek jelentékeny része mindinkább a bolsevizmus hatalmába kerül.

Régi megállapítás, hogy mindennel lehet kereskedni: lehet arannyal és ronggyal, politikával és forradalommal üzletet csinálni. Igy lehet kereskedni a létbizonytalanságok okozta érthető elégedetlenséggel és a nyomorral is. Nem véletlen, hogy akik természeti alkatuk szerint is, mindennel kereskedni tudnak, a nincstelenséggel való kereskedésben is egészen nagyszerű üzleti fantáziát találtak. Teszik ezt azonban mindig és kizárólag egy irány szolgálatában, amelyben, miként többi közt az orosz példa is mutatja, nem a nincstelenség felszabadítása a végső cél, hanem a „párt“ végső diktatúrája, a minden fasizmusnál és horogkeresztelnél türelmetlenebb, szabadságfosztóbb szovjeti parancsuralom. A Sztalin & Co. cárimál cürribb diktatúrája a felszabadító jelszavakkal és óceáni hazugsággal rendszeresen félrevezetett és elbódított szegény munkásság hátán.

Miután ez a leigázó és diktatúra kísérlet Oroszországban oly nagy arányban sikerült, a munkásvezetésből üzletet csinálóknak, még jobban megjött az étvágyuk. Most már az egész világot maguk alá szeretnék teperni. Pénzüik van hozzá, embert annyit szédítenek el a maguk jelszavaival, amennyit akarnak; a hazugság pedig erkölcsökünkben nincs megbélyegző vagy tilos jelleggel ellátva. Maradi és naiv ideológiák: lelkiismeret, erkölcs, szabadság, emberiség, becsület, egyetlen percig sem gátolják cselekvési szabadságuk korlátlanodását. Vannak emberek, akiknél a beszéd nem arra való, hogy gondolataikat másokkal közöljék, hanem, hogy másokat félrevezessenek vele. Akiknél a sajtó nem az igazság közvetítésére alkalmas, hanem arra, hogy vele a világot megtévesszék; az emberlárs nem arra való, hogy megbecsüljük és támogassuk, hanem megesszük, kifosszuk, ha kell, megnyuzzuk, esetleg tömegesen agyon is löjük. Isten nincs, lételem nincs, pokol nincs, semmi sincs, csak a pillanat van és az ember a maga baromi vágyaival, kegyetlen és állati ösztöneivel, farkasi mohóságával.

A bolsevizmusnak ezzel a világhódító kísérletével szemben Európa polgári társadalma érthetően hangoztatja az önvédelem jogát és kötelességét. Meg kell menteni a polgári rendet polgári társadalmat, kiáltják mindenfelé. Helyesen. De emellett a csatakiáltás mellett mintha túlságosan elnémulna egy másik, voltaképpen épp oly jogosult s talán még jogosultabb kiáltás: *Mentsük meg magat a munkásságot! Verjük vissza a világgúnyjogatók támadását, a bolsevizmus és a szövetségében dolgozó „népfrontok“ emberpusztító merényleteit: de magának a munkásságnak az érdekében és védelmében is!*

Igaz: a polgári társadalomnak élete s minden érdeke forog a harcban kockán. De éppúgy a munkásság minden java is! Az orosz kancsuka a munkásság hátán éppúgy patog, mint a „burzsoázia“ hátán; legfeljebb azok nem érzik ezt, akiket a minden erkölcsi érzés nélkül egy világot telehazudó propaganda, az ámfítás világművészete, minden ítélőképességtől megfosztott.

Mi több: azt is állíthatjuk, hogy a munkásság bizonyos szempontból még többet veszíthet a bolsevizmus terjedése révén, mint a polgárság. Mert a polgárság csak az életét s a

vagyonát veszté el vele, a munkásság ezenkívül még egyebet is: az esztét, az erkölcsi értékét, az emberi becsületét!

A napokban egy Párizsban élő szegény magyar nőtől kaptunk levelet, aki a vörösekét mint nemeslelkű emberbarátokat és mártírlelkű ártatlan szenvedőket magasztalja. Magyaráztul — s öntudatlanul mindjárt a saját elvakultságának megértéséül is — mellékel szegény elkábult magyar asszony egy francia kommunista ujságát is, amely vérperzselő képekben mutatja be a spanyol polgárháború rettenetességét, úgy állítva be az egész harcot, mint merőben a „fasiszták” és a papok véres támadását a — „munkásság ellen”.

Ugyanakkor a sajtó egy része világszerte pontosan ugyanilyen szellemű cikkek özönével végzi a tényelferdítés elvetemült művészetét. A közel 2000 apáca borzalmas kivégzését ez a sajtó azzal az egyszerű kis füllenással intézi el, hogy hiszen a papok is lőttek a népre a tornyokból. Lesz bolond, aki elhiszi neki. S aki erre jogosnak is fogja érezni apácák százainak a megbecsülését s papok százainak a keresztrefeszítését!

Elszorul az ember szíve, ezúttal igazán nem a polgárság, hanem a tömeg sorsán. A munkásság hihetetlen szellemi és erkölcsi veszedelmén. Hát szabad ezt a szegényt, nagyrészt kisebb műveltségűt, de alapjában jólelkűt és becsületes „emberanyagot” egyszerűen buta nyájnak nézni, akivel minden kórdorságot el lehet hitetni s minden aljassággal azonosítani lehet? Szabad őket ennyire átengedni a tudatos félrevezetőknek? Odalökni emberrontók cinikus hadának? Meg szabad engedni, hogy szegény munkásaink, ha már az élet s a magasabb kultúra javából nagyrészt ki vannak rekesztve, ha már kemény testi-lelki vergődésben kell küzdeniök a mindennapi kenyérért (ha ugyan munkát egyáltalán találnak); még mindezen felül a népfelvezetés rekordereinek a barcelonai tömeggyilkosok cinkosainak, a szovjet lelkiismeretlen ügynökeinek jóvoltából a józan eszük és a becsületük utolsó foszlányaiból is kifosztassanak? Hogy a saját romlásuk előmozdításában mint valami prófétákban higgyenek, minden gonoszágért lelkesedni tanuljanak s lassankint maguk is hozzájuk aljasuljanak le?

A szegénységgel még nem kell együttjárnia a tudatlanságnak és még kevésbé az erkölcsi fogyatékosságnak. Am a marxizmus nem kezdhet semmit komoly, tisztességes, Istent és államot tisztelő munkásokkal. Neki durvult lelkű emberek kellenek; bombavetőket,

gyújtogatókat, felőrülteket, aljas és cinikus gonosztevőket, akik bármely pillanatban éppúgy lesznek hajlandók gyilkolni, vért ontani, dinamitot szórni s égő petróleummal operálni a vörös milicidák sötét hadurainak parancsára, mint a madridi és barcelonai apácagyaldzók és gyermekgyilkosok. A marxizmusnak érdeke, programja, eddig mindenütt hiven és következetesen alkalmazott módszere, hogy a karmai közé került tömeget először a józan esztétől s ítélőképességétől fosztja meg, azután becsületéből, hitéből, lelkiismeretéből, erkölcséből forgatja ki. Hiszen nincs az a szemérmellen valótlanság, amelyet ez a tábor, mint a sajtója mutatja, a maga szellemileg és jellemileg lecsőcsélt szegény félműveltségével elhitetni nem merne! Avagy nem a komikum határára járó örület-e az, amikor egyes lapok katolikus papok állítólagos leveleit és nyilatkozatait közlik, akik a vörös Spanyolországot védelmükbe veszik s kijelentik, hogy a spanyol marxisták a vallást igenis tiszteletben tartják és eddig egyetlen templomot sem bántottak?

Érdeke-e a munkásságnak, hogy ilyen mélyre süllyedjen? Érdeke-e, hogy ennyire bolonddá tette magát? Hogy ilyen szellemi analfabélizmusba lökessék? Érdeke-e, hogy nemcsak a művelt polgári elemek, hanem a műveltebb munkások szemében is (hála Istennek sokan vannak) a marxista munkás ma-holnap annyit jelentsen, mint itéletképtelen

Kühnelt-Leddihn Erik

Jezsuiták Nyárspolgárok Bolsevikik

Az apokaliptikus orosz titok,
az ellene küzdő misztikus
front grandiózus regénye.

Ara 120 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

fabábu? Érdeke-e a munkásságnak, hogy a józan és becsületes közvélemény, akár polgári, akár proletár, a munkásságot az anarchistaikkal, bolsevistákkal, gyilkosokkal; szóval az emberiség söpredékével említse együtt?

Sírni lehetne a becsületes munkásság tragikumán! Sírni azon, hogy ezek a szegény, de rék emberek a maguk sajnálatos gazdasági, szociális és egyéb irányú kiveteltsége mellett még a legelőnyösebb emberi értékekből is kifer-gattatnak! Elvesztik értelmi látóképességüket s erkölcsi érzéküket egy mindenre elszánt, lelkiismeretlen és szűfító klikk, egy diktatúra törekvő „párt”, helyesebben: *bűnszövetkezet jóvoltából!* S hogy az államok s a társadalom semmit sem tesznek a védelmükért; semmit sem tesz a munkást ennyire lealacsonyító elemek megfékezéséért! Hogy szabadon engedni őket garázdálkodni a munkásság bőrére — és nemcsak a bőrére, hanem az eszére, a lelkére, a tisztességére is! Engedi, hogy a munkásság nyomorúságát, ingátag helyzetét, sokszor teljesen jogos elkeseredését tökének nézzék a munkássors vámszedői! Hogy mások bűnei miatt Isten és a társadalmi rend ellen igazsáék éppen azok, akik vele semmiféle közösségben nincsenek!

Valamikor az északamerikai indiánokat lelkiismeretlen gyarmatosok úgy pusztították el, hogy pálinkát és fegyvert adtak a kezükbe; hadd igyák le magukat, hadd veszítsék el az eszüket s aztán kábult-öntudatlanul hadd puffogassák le egymást öldöklő testvérharcban. Ők, a fehér gyarmatosok, nevettek hozzá. A vörös gyarmatosok, Európának ezek az új hódítói, hasonlóképp cselekszenek: esztétől, józan-ságától s itéletétől fosztják meg az embereket s aztán a gyűlölködés és rombolás vezényszavaival küldik őket önpusztító öldöklésbe a saját testvéreik és végül önmaguk ellen.

Meddig fogja tétlenül nézni a polgári társadalom ezt a pokoli színjátékot? Lelkiismeretlen ezeknek ezt a veszedelmes csöva-vetését?...

Védelmet kérünk itt az egész vonalon! Védelmet nemcsak a polgári társadalomnak, hanem elsősorban a munkástömeg számára. Adják vissza ezeket a szegényt, jóra való embereket az önálló, becsületes keresztény gondolkodásnak! Szabadítsák ki őket a tömegfertőzőek karmaiból! Egyház, állam, társadalom ne engedjék, hogy az a szegény, becsületes munkás-ember a száraz kenyér, a munkátlanság rémje, a hajléktalanság és tudóvész veszedelme mellé még azt a szörnyű jelzőt is megkapja, hogy: *gyilkosok és anarchisták szövetsége!*...

KIS LEXIKON

Kulcs

Felfedeztük a kulcsot, hogy bezárhassuk mindazt, amit féltünk kell egymástól. Bezárjuk a házat és abban a könyvet, a gyémántot, a gondot, a csókot, a gyászt. Elrejtjük önmagunkat.

Kulcsa van a mennyországnak és a templomnak is.

Hajdan bezárták a városok kapuit éjszákára. Ma pedig, ha kell, Gibraltárra verünk zárat, — holnap világrészekre, holnapután a csillagokra?

Félte őrzöd rejtett fiókjaid kulcsait. Ahf-tal simogatód páncélszekrényed kulcsát és teljesebb biztonság kedvéért elhelyezed őt egy másik safeban.

Volt idő, hogy boldogan szorongattad ódon boros pincék, vagy egy titkos kerti kis kapu kulcsát, vagy a számmal élénkített hotelszoba kulcsot.

Rémülten kerested olykor bőröndjeid, indulásrakész kocsid kulcsát vagy a zongorakulcsot, hangversenyed előtt.

Hallottál színházi öltözők, királyi várak büvös kulcsáról — fényűző élestarak, vészthozó zsilipek vagy más börtönök, meghitt hajófülkék záraitól és tolvajok szörnyű álkulcsairól.

Es bizonyosan kezünkbe került valamikor régi kedveseink sírboltjának kulcsa is.

Kulcskarikára fűzzük az életet.

Téged is követ a kulcs mindhalálig. Egyszer majd, néma mozdulattal átadják a te koporsód kulcsát is valakinek. Remegő kézzel fogja ő átvenni azt és úgy helyezik majd el a többi kulcs közé.

Utolsó meglepetésül — kulcsot ajándékol...

Vitrin

Leltároztuk üveglap közé zárt emlékbazáro-

dat s a jegyzéket, utólagos engedéllyel, ez-uton juttatom el Hozzád.

...Lávadarab a Vezuvról — svájci havasi-gyopár, száritott velencei csikóhal, — valamelyik ósód első tejfoga. Azután különféle galvanizált tárgyak. Sorjában egy szilánk következik az elmerült hajóról, vatikáni belépőjegy, foszlány a megmentett lobogóból, szalag egy emlékezetes bál ruháról, bárnyodarab a cár trónusáról. Szerényen hallgat a megsárgult meghívó a királyi ebédre. Kódarab az Akropolisról és mellette hever első játékszered, azután a későbbiek: okleveled, harctéri medáliák. Valamikor súlyos cseppekben könnyezett, megrok-kant gyertya első karácsonyfádról — emléké a Jordán vízből, ereklye védőszentet holmijából. Golyó, melyet valamikor neked szántak és koponyád helyett csupán kalapod peremét furta át, — gomb Napoleon köpenyéről, homok a koronázási dombról, elnémult lövedékből készült hamutartó. És végül egy mécses, melyet Callix-tus katakombáiban adott kezébe egyszer a Páter...

Vitrinedben futamnyi életed és évezredek életedt zsufoltad össze. Mégse csodáld, hogy kincseid oly kiváló egyetértésben élnek, — hiszen hamuval kezdik a tarka sort és — hamuval zárják...

Olvasmány

Symbolikus történeteket keleti szönyegek tarka ábráiból betűzhetünk; fantasztikumot, kóbor felhők fodraiból szőtünk, szemléltető szépművészeti ismereteinket muzeumi gyűjtemények gazdagon adagolják, utleirő fejezeteket utiálményeink is megszövegeznek. Leolvashatuk tözsdetermek kavargó irányzatát, a jég-verések által nyújtott természetlátásokat, városok építészeti stílusutókéveit, fordulatot versenyek elő sportrovátat. Alkalmazott orvostant és gyakorlati jogászatot az élet ósidők óta tanulmányozhatott — a saját bőrére. Előszertet-tel olvasunk terképeket, sokszor leolvastuk az

asztallapon pörgetett földgömb meglepő köze-léseit.

Lyrái költeményekért talán közvetlenül tovatünt majálisok emlékeihez fordultál és filozófiáért a füstkarikák utmutatásaihoz, vagy a mesterien fogalmazott sírfeliratokhoz. Társadalompolitikát ezirányú áramlatok lendületes mérközéseiből, zenei összhangzattant a hullámvérésből tanultál, valláspropagandát esetleg a parádes lélekvesztőn, a hirtelen viharral lázongó tenger intelméből.

Az élet zsufolt kölcsönkönyvtárai ezek, rengeteg olvasmánnyal halmoznak el bennünket. Ha nyitott szemmel járunk-kelünk, előbb-utóbb meglehető olvasottságra kell szert tennünk, sokszor talán kedvünk ellenére is, mert ennyi olvasmányhoz alig elégséges egy futamnyi élet.

Erthető, ha ilyen roppant hatalmas szöveg között végzetes bonyodalmat idézett elő a világforradalmi felfedezés: a leirt és sokszorosított betű... A roppant nehézség itt kezdődött el.

Betűmentes olvasmányaidon felül, milyen irammal olvasod a betűket?

Az élet beszédes lexikonjait csak győződé valahogy, de nyomtatott birodalmakat — sajnos — nem hordozhatol agyadban állandóan.

Öt világrész halálos kifulladásra csábító könyvhegyeit, a legjobb akarattal sem járhatjuk be, legfeljebb leleményes alagutak segítségével, vagy olyképpen, hogy madártávlatból el-siklunk a legragyogóbb csúcsok felett. A kilátás valóban pompázatosabb odafent, de ezzel boldogabbá nem vált az élet... Szavak és betűk rendszerint nem tükrözik maradéktalanul a gondolat csillogó gyémántjait s ezért a könyvek mar csak többé-kevésbé sikerült reprodukciók anélkül, hogy az élet elfogadható rendezői megoldásával szolgálnának...

Világyegyetemek sorsát nem emelhetjük vállainkra sem. Ez a páratlan teljesítmény állítólag csak egy Atlas nevű mutatványosnak sikerült valamikor. Neki is csupán átmene-tileg...

Bartha Kálmán.

Az orosz szovjet hajói, repülőgépei és zászlóaljai Malaga segítségére sietnek

A spanyol nemzeti csapatok tizkilométernyi közelségbe jutottak Malagához. — Madrid körül szünetet nek a harcok

Madridból jelentik: A Madrid körüli harcok kedden egész nap szüneteltek.

Taragona magasságában a nemzeti csapatok egyik hajóját egy ismeretlen nemzetiségű hajó megtámadta. A hajó minden előzetes felszólítás nélkül két torpedót lőtt ki, de azok egyike sem találta el a nemzeti hajóját.

Gibraltárba érkezett jelentések szerint Llano tábornok csapatai már csak 10 kilométerre vannak Malagától, Malaga ellen nemsokára megkezdődik a nemzeti csapatok általános támadása. A tábornok a támadás előtt csapatainak még rövid pihenőt akar adni, mert a tengerpart mentén végzett előnyomulás az utóbbi napokban rendkívül gyors volt.

Fuengirola községet a nemzeti csapatok harc után elfoglalták.

A *Matin* valenciai tudósítójának jelentése alapján megírja, hogy milyen intézkedéseket tettek a vörösek Malaga elfoglalásának megakadályozására. Amikor *Rosenberg* szovjet nagykövete arról értesült, hogy a nemzeti csapatok nagy erővel támadást intéznek Malaga ellen, tanácskozássra hívta össze a Valenciában szolgáló teljesítők szovjet-parancsnokokat. Ezen a tanácskozáson elhatározták, hogy a szovjet csapatok az a három szállítóhajóját, amely hadianyaggal utban van Valencia felé, Malaga felé irányítják. Ezenkívül Valenciából három bombavető repülőgépet és több vadász-repülőgépet indultak Malaga felé. A nemzetközi dandár öt zászlóalját szovjet-tisztek vezetésével szintén Malagába küldték. Katalóniából 45 nehéztankot rendeltek Malaga támogatására.

Istanbulból jelentik: Egy 12 ezer tonnás spanyol gőzös kedden áthaladt a Dardanellákon a Fekete-tenger felé. A hajón nem volt rakomány és utasokat sem vitt a fedélzetén. A jelentés szerint valószínű, hogy a spanyol hajó Odesszába megy, s ott csapatokat vesz fel a vörös Spanyolországba való elszállításra.

VÖRÖS HAJÓK EGY OLASZ HAJÓ ELLEN.

Rómából jelentik: Még meg nem erősített hírek szerint a valenciai vörös kormány hadihajói feltartóztattak egy olasz gőzöst, amely a nemzeti csapatok számára szánt rakományal utban volt Spanyolország felé.

SPANYOL VITA AZ ANGOL ALSÓHÁZBAN.

Londonból jelentik: *Eden* külügyminiszter keddi esti nyilatkozata után *Atlee* örnagy szólalt fel és a munkáspárt nevében csatlakozott Edennek a nemzetek együttműködéséről tett kijelentéséhez. A spanyol kérdésben azonban több ellenvetést tett. Szükségesnek mondta, hogy Anglia megváltoztassa magatartását és belássa, hogy a benemavatózás ügy, ahogyan most érvényesül, nem egyéb rossz tréfánál.

— A valenciai spanyol kormánynak — ugymond — meg kell adni a jogot, hogy fegyvert szerezhesen be önvédelmére.

Grossley konzervatív képviselő beszámolt arról, amit Spanyolországban látott.

— Igaz — ugymond — hogy Franco hívei is sok foglyot megöltek, de a vörös kormánypártiak a foglyok és tisztek nagyrészét

legyilkolták. A vörösek oldalán mindenféle nemzetiségű katonák, elsősorban oroszok harcolnak. Németország a beavatkozás fejében nem területet kíván, inkább nyersanyagokat akar.

Maxton, független munkáspárti képviselő, a nemrég alakult egységes front nevében órást emelt a spanyol kérdésben alkalmazott huzavona ellen.

Cranborne külügyi államtitkár válaszolt a felszólalásokra, s a kormány nevében kijelen-

A spanyol nemzeti rádió felavatása Salamancában. — Franco tábornok megbocsátást hirdetett a megtevesztett spanyoloknak

Salamancából jelentik: *Franco* tábornok kedden este rövid beszédben felavatta az új salamancai rádiót, mely „nemzeti rádió” elnevezés alatt fog működni. Beszédében kijelentette, hogy a spanyol nemzeti mozgalom végkép szakított az „egyenlőség, szabadság és testvériség” rég elavult szólamával, melynek már régóta csak az az értelmezése, hogy politikailag nem tetsző személyeket az állami szervek hallgatóságos beleegyezésével nap-nap után le lehet gyilkolni.

Az új spanyol mozgalom legfontosabb feladatának tekinti a munkásságról való szociális gondoskodást és biztosítja a felekezeti békét és vallássza-

Amerikában naponta ezrével hagyják el a meggyógyult betegek a kórházakat és klinikákat

Amerikában, ahol nemrégiben felfedezték azt az új gyógynövényt, amelyből a ma már világhírűvé vált „Gastro D.” gyógyszer készül, a kórházakban és klinikákon, régi idült, gyomor- és bélbajoknál, valamint epe, vese és májbajoknál, ideges fejfájással járó álmatlanságnál, szédüléseknél, hányingereknél stb. a Gastro D. kezeléssel rendkívül kedvező eredményeket értek el. Számokkal ki sem fejezhető az a gazdasági előny, amit a munkaképesség visszanyerése és gyors gyógyulást jelent ugy az államnak, mint az egyéneknek. Nem is beszélve arról, hogy mennyi szenvedéstől menti meg a betegek tízezreit a Gastro D. kezelés.

Gastro D. kapható Romániában: minden gyógyszerárban és drogériában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett. Császár Ernő gyógyszerárban, Bucaresti, Calea Victoriei 124.

tette, az angol kormány politikáját az a szempont vezérli, hogy Spanyolországba kell bízni a döntést a maga sorsáról.

badszágot.

Az új Spanyolország mentes lesz a zsidó önkényuralomtól és a marxista bomlasztástól. Az új spanyol állam a nép érdekében egyszerűs mindenkorra végez a liberálisizmus és demokrácia pusztulást hozó eszméivel. A nemzeti Spanyolország a kommunisták vallásgyűlöletével szembehelyezi a keresztény Spanyolország hitét. A vörösek oldalán küzdő, megtevesztett spanyoloknak nem kell bosszútól tartaniuk, ha jobb belátásra jutva, megadják magukat a nemzetieknek.

Franco tábornok végül köszönetet mondott azoknak az országoknak, amelyek a nemzeti ügy mellé álltak.

Umberto trónörökös meglátogatta Göringet Capriban

Az olasz sajtó szerint a spanyol kérdés elintézésétől függ, hogy egyéb európai kérdés sorra kerüljön

Rómából jelentik: *Göring*, porosz miniszterelnököt Capri szigetén lévő szállodájában meglátogatta *Umberto*, olasz trónörökös. *Göring* csütörtökön tér vissza Rómába. Ott búcsulátogatást tesz *Mussolininál* és *Ciano*nál, este pedig folytatja útját Berlin felé.

Göring római tárgyalásairól a *Giornale d'Italia* a következőket írja:

— Ezek a megbeszélések nagymértékben hozzájárultak a Berlin—Róma-tengely megerősítéséhez és megerősítették azt az elhatározást, hogy a két ország együttműködését a napi politika keretein túl is megvalósítják és megszilárdítják. A spanyol kérdés ma a legfontosabb probléma Európában. Amíg ezt el nem intézik, semmi más kezdeményezésnek nincs eredményre kilátása. A mai körülmények között tehát korai új Locarnóról és a egyháztalálkozó feltámasztásáról beszélni. A német és olasz kormány felfogása a spanyol kérdésben teljesen azonos. Olaszország hajlandó a semlegességhez hozzájárulni, de annak

valóban igazi és általános semlegességnek kell lennie. A vörösek oldalán küzdő külföldieknek adandó spanyol állampolgárság — mint azt a valenciai kormány tervezi — nem egyéb, mint a semlegesség meghamisítása.

Göring nyilatkozata látogatása eredményeiről

Capriból jelentik: *Göring*, porosz miniszterelnök nyilatkozott a német és olasz újságírók előtt. Ennek során örömmel állapította meg, hogy a Mussolinivel és Cianoval folytatott megbeszélései során teljes meggyőzésre jutottak a függőben lévő kérdések tekintetében s hogy a Róma—Berlin-tengely a béke felépítésének szilárd alapja lesz. Olaszországnak és Németországnak megingathatatlan az az akarata, hogy a bonyolult nemzetközi helyzetet tisztázza és ezzel hozzájáruljon a bolsevizmustól fenyegetett európai béke megszilárdításához. Azzal a meggyőződéssel tér vissza Németországba, hogy látogatása nozzárult a két nemzet kitünő viszonyának további megszilárdulásához.

A továbbiak során hangoztatta *Göring*, hogy az olasz és német nép barátsága főleg három ponton alapszik. Ezek: 1. Annak a ténynek fölismerése, hogy a két országnak azonos eszméi és elvei vannak. 2. A spanyol kérdésben vallott felfogásuk. A két nemzet nem engedheti meg, hogy Európa nyugati részén bolsevista állam alakuljon. A két ország ezért elhatározta, hogy ellene szegül bármely olyan fejleménynek, mely elősegítheti ezt a veszedelmet. Ezen a helyen meg kell cáfolni azokat a híreket, hogy az olasz kormány igyekezett volna befolyást gyakorolni Berlinre, hogy a német kormány változtassa meg spanyolországi politikáját. 3. Az olasz-német barátság harmadik pontja az olasz nép szeretete Németország iránt, mely kifejezésre jutott a mostani fogadtatáson is.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

A tanácsülés legfőbb tárgya — mint ismeretes — az alexandrettei szandzsák ügye. Ebben a kérdésben három terv áll egymással szemben. Az egyik megoldási terv szerint Alexandrette jelenlegi jogi helyzetében nem történik változás, de a szandzsák török lakosságát a Népszövetség védnöksége alá helyezik és a Népszövetség kisebbségi jogvédelmében részesítik. A másik terv szerint a szandzsákot bizonyos korlátozással Törökország fennhatósága alá helyeznék. A harmadik terv a megoldást egy szélesebbkörű önkormányzatban látja, közös francia-török szavatosság mellett.

Az alexandrettei ügy előadója *Sandler* svéd külügyminiszter kedden este magához kérette *Viennot* francia külügyi államtitkárt és

Rüsd *Arras* török külügyminisztert, hogy részletes tájékozódást nyerjen a török és francia álláspontrol.

Az ülés napirendjén szerepel még a Rajnavidék megszállásának ügye is. A rajnai semleges öv megszállása óta ezt az ügyet valamennyi ülés tárgysorozatára kitűzték, anélkül azonban, hogy az ügy valóban tárgyalásra került volna.

Olaszország a Népszövetség tanácsülésén nem vesz részt. Az olasz kormányhoz közelálló helyen hangoztatják, hogy semmi olyan esemény nem történt, mely indokot adna arra, hogy Olaszország e tekintetben követett eddigi álláspontját megváltoztassa.

† Magyary Pál püspöki helynök 1857-1937

Timisoara. Saját tud. A timisoarai egyházmegye mélyes gyász, súlyos veszteség érte. Kedden este a Mindenható magához szította Magyary Pál pápai prelátust, általános püspöki helynököt, a teológiai főiskola tudós prórektorát, az aranyívű főpapot. Mélyes megdöbbenéssel, könnyes szemmel fogadta mindenki a gyász hírt...

Magyary Pál a csanádi, majd az abból kialakult timisoarai egyházmegyének kimagasló, kiváló egyénisége volt: a szentéletű főpapot szívóssága, szeretetreméltósága, odaadó átszellemült buzgóssága, fenkölt gondolkodása és bámulatos tudása miatt mindenki nagyrabecsülte és tisztelő szeretettel övezte. Egyénisége, magas kulturája tiszteletet parancsolt mindenkinek.

Az ősz prelátus nyolcvanadik életévében volt, — méltán tekintették az egyházmegye legképzettebb tagjának, akire a káptalan és papság egyaránt büszke volt. Peldás buzgóssága, szerénységével és egyéb nemes erényeivel már akkor is kitűnő teológust. Pappászentelése előtt a püspöki irodában működött, utána számos helyen volt káplán: első állomása a Timisoarával tőzomszédos Sacalaz, azután Elek, Sanmartin, Mezőkovácsháza, Oravita és Nagykikinda, míg 1886-ban Lugojra hittanárnak nevezték ki az ottani főgimnáziumhoz. Két év múlva már Timisoarára, az egyházmegyei központba került, mint a teológia spirituális. A hívek rajongtak az ékezzólású székesegyházi szónokért — mert ez is volt egyúttal Magyary — aki annyi bensőséggel, annyi hévvel és lenyűgöző erővel tudta szent meggyőződését híveivel, embertársaival közölni és valóban ihletett tevékenységet fejtett ki. Különösen nagy szeretettel karolta fel a radnai zárandoklat ügyét. A hagyományos zárandoklatot rendszerbe foglalta, fáradságot nem ismerve megalapította a mai virágzó zárandokló-egyesületet, magyarul és németül is megírta a kegyhely történetét és imádságoskönyvét és maga állt az évenkénti nagy gyalogos-zárandoklatok élére. Nagy és áhitatos Mária-tisztelete közismert volt hívei körében. Az egyházmegye első szent püspöke tiszteletének terjesztésére Szent Gellért-lapot szerkesztett német nyelven és közben több egyházi tisztséget töltött be. 1900-ban Sanmartin plébános, 1904-ben pápai kamarás, 1906-ban Nagybecskerek plébános, majd babolchai címzetes apát. Husz évvel ezelőtt, 1917-ben a káptalan tagjává és tekintettel nagy tudására, a szeminárium rektorává kinevezve, visszakért az egyházmegyei központba, ahol nagy örömmel fogadta mindenki. A kapcsolat amugyis fennmaradt volt mindig, különösen a radnai kegyhelyen való tevékenykedése következtében. A zárandokló-egyesületeknek időközben elnöke, majd diszelnöke lett.

Magyary prelátus annakidején a Pázmáneumban végezte tanulmányait. A teológiai tudományokon kívül — a pastorálisnak tanára is volt, — különösen az egyházi művészet és a különböző nyelvek költötték le figyelmét. Tökéletesen bírta a magyar és német nyelven kívül a latint, olaszt, spanyolt, franciát, s utóbb hetven esztendőskorában elsajátította a románit is. Amikor a Timosarán élő franciák Jeanne d'Arc-ünnepséget rendeztek a dombon, Magyary prelátus mondotta a francianyelvű ünnepi szentbeszédet és hallgatóságát valóságos magával ragadta. Ha magas látogató, a király vagy a pápai nuncius érkezett a szemináriumba, mindenki bámulattal adózott a tudós rektor

rendkívüli ékezzólásának és az illető nyelven való klasszicitásának, gondolatai pazar gazdagságának, amely mindenkor mélyes, rendíthetetlen vallásosságból fakadt. Ilyenkor látszott csak igazán, mennyire rendkívüli nagy ember. És így történt például annakidején, hogy Mar-maggi apostoli nunciusnak annyira feltűnt kiválósága, hogy amikor 1922-ben a basarabiai katolikus plébániákat a iassii egyházmegyébe kellett bekebelezni, Magyary prelátus vezette ezt a magas funkciót a Szentszék követének képviselőjeként. A helyszínen adta át ezeket a plébániákat Cisar iassii püspöknek, a jelenlegi bucaresti érseknek.

Sok tisztséget viselt, nagy szerepkört töltött be. 1925-ben pápai prelátus lett, majd Fiedler István oradea-satunare-i megyéspüspökké való kinevezése után általános püspöki helynök.

A pápaságnak, Rómának kiváló ismerője, rajongója s Mária-tiszteletén kívül különösen Szent Antal-tisztelete is közismert volt. Az utóbbi időben is laposkát jelentett meg a csodatevő szent tiszteletére. És hét évvel ezelőtt aranymiséje is Páduában, Szent Antal sirjánál mondotta és amikor onnan a radnai kegyhelyre tért vissza, nagy, bensőséges, meleg ünneplésben részesítették a zárandokok, a hívek, a papság. Lelkesen propagálta Kis Szent Teréz tiszteletét is, valamint a most boldoggá avatandó Fontgalland Guidót. Kétszer kiadta a Szent József-zsolozsmákat. Mindenütt ott volt, személyesen közreműködött és anyagi áldozatokat hozott, ahol a hitélet fejlesztéséről, kimélyítéséről, a szentek tiszteletének terjesztéséről volt szó. És a husz év alatt, hogy a teológia élén állott, egész papi generációk nevelését vezette.

Magyary prelátus már huzamosabb ideje betegeskedett. Az utóbbi időben nagy fájdalmak voltak, különösen egy súlyos vesekomplikáció miatt. Sokan látogatták meg betegsége alatt szerető gondoskodással az agg főpapot, így csak néhány nappal ezelőtt Pacha Ágoston dr. megyéspüspök is. Senkisémm gondolta azonban, hogy oly közel van a halála. Hiszen még az élet eseményeit is figyelemmel kísérte a lapokból. És kedden, amikor az első igazi téli nap volt, amikor az első hó fehér lepellel vont be mindent, Magyary prelátus imádságos lelke szállongó hópelyhek között, fehér úton vonult el Teremtőjéhez...

Kevéssel este hét óra után hirtelen rosszul lett fogta el. Szívzélhűdés érte. A teológiai kar tanárai azonnal szobájába siettek, orvos is volt kéznél mingyárt, de az már csak a beállott halált állapíthatta meg. A halálhír gyorsan terjedt el a városban és egymásután érkeztek ezután megrendült szívvel a székeskáptalan tagjai is a szemináriumba.

Magyary prelátust a papnevelde dísztermében ravatalozták fel. Onnan viszik át csütörtökön a székesegyházba, ahol stalluma cláruvult. Gyászistentisztelet után a székesegyház kriptájába helyezik nyugalomra. Magyary prelátus bevonult az egyházmegye egykori nagy püspökei és kiválóságai közé.

A székeskáptalan szerdán délelőtt gyászülést tartott, amelyen megbeszéltek a gyászistentisztelet és a temetés módozatait. A káptalan, a szeminárium és a teológiai főiskola együttes gyászjelentést adtak ki.

A holtszét *Blaskovits* Ferenc prelátus, nagyprépost szerdán este szentelti be, majd csütörtök reggel ünnepélyesen felravatalozzák a székesegyházban. Csütörtök délelőtt dr. Pacha Ágoston megyéspüspök rekviemet mond a halott felett. Az első részvétlávart a káptalan irodájába Fiedler István megyéspüspöktől érkezett.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.33 ötnyelcad. London 21.38^{1/2}. Newyork 435 ötnyelcad. Brüsszel 73.44. Milánó 22.94. Amszterdam 238.55. Berlin 175.20. Bécs 78.60. Prága 15.20. Varsó 82.25. Belgrád, 10. Bucuresli. 325

Egyszer ügyis kifizeti

előfizetési díját és Ön is sokkal jobban jár, ha a határidő lejártá előtt juttatja el hozzánk az összeget. Így résztvehet legújabb ajándékozás akciónkban. Ha elolvassa ajándékozás alábbi feltételeit, meggyőződhetik róla, hogy nem reklamot csinálunk, hanem meg akarjuk jutalmazni előfizetőinket.

az a területek és a szétosztásra kerülő ajándékok:

I. CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig az 1937. évre szóló teljes előfizetési díjat egy összegben megfizették, vagy közvetlenül hozzánk eljuttatták.

a) FÖNYEREMÉNY. Egy ingyenes római út az ez év tavaszán, május hóban megrendezendő társasutazásunk keretén belül Oradeától Oradeáig.
b) Bangha Béla S. J. 8 kötetes: „A Keresztény Egyház Története” c. munkája;
c) egy fényképezőgép;
d) egy darab 1/4-ed államsorsjegy a július hóban kezdődő 14-ik osztályosjáték 4 osztályára;
e) fenti nyereményeken kívül 10 nyertes előfizető között 1-1 világhírű regényt sorsolunk ki.

II-IK CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig egy fél évre szóló előfizetési díjat fizettek ki január 1-től június 30-ig:

a) egy római út fele költségének megtérítése mellett a nyertes résztvesz a tavaszkor megrendezendő olaszországi útunkon Oradeától Oradeáig;
b) 1 hetli tengeri nyaralás teljes ellátással a Fekete tenger melletti Constanjában;
c) egy darab 1/4-es sorsjegy 4 osztályon keresztül érvényességgel a 14-ik osztályosjátékra;
d) egy csinos útiecesszározék;
e) 10 nyertes között 1-1 világhírű regényt sorsolunk meg ki.

III-IK CSOPORT. Akik 1937 március 1-ig nincsenek semmiféle díjjal hátralékban. Ide tartoznak azok, akik a díjakat havonta pontosan eszközik, vagy akiknek ha egy kis hátralékuk van, ezen időpontig azt kiegyenlítik. A március 1-ig jelentkező új előfizetők, amennyiben ezen feltételeket teljesítik, ugyancsak résztvesznek ezen csoport sorsolásában:

a) egy teljes évi ingyenes előfizetés lapunkra;
b) egy 1/4-ed sorsjegy a 14-ik osztályosjáték négy osztályán keresztül;
c) egy 1/4-ed sorsjegy ugyancsak a 14-ik osztályosjáték 4 osztályán keresztül;
d) 15 nyertes között 1-1 világhírű regénynek ingyenes kiosztása.

Miután a feltételek teljesítésével nem közközzé tettük, mindenkinek érdeke, hogy azoknak minél pontosabban eleget tegyen.

Az egyes csoportok keretén belül is szépszámú nyeremények elég nagy esélyt nyújtanak a nyereségre, ezért helyesen cselekszik, ha szerencsését megkísérel.

Újabb per Moszkvában az ellenzéki kommunista vezetők ellen

Moszkvából jelentik: *Radek*, *Pjatkov*, *Sokolnyikov* és társai bünperének főtárgyalását január 23-ra, szombatra tűzték ki. A főtárgyalásra már minden előkészület megtörtént. A törvényszéki tárgyalást a Lenin-központ épületében tartják. Erre az alkalomra minden emeleten, sőt még a padláson is gépfegyvereket állítottak fel. A rend fenntartásáról 2 ezred gondoskodik, teljes tábori felszereléssel.

Rombadöntötte a gyárépületet a felrobbant jégkészítő-gép

(Bécs). Az ausztriai Wels községben borzaimas szerencsétlenség történt. Egy ottani tejjgazdaságban a munkások egy jégkészítő gépben olyan erős légköri nyomást idéztek elő, hogy a gép felrobbant. A robbanás következtében az épület falai beomlottak, sőt az épület előtt álló vasúti kocsis is darabokra hullott szét. Két munkás a helyszínen meghalt, kettőt súlyos állapotban kórházba szállítottak, ahol rövidesen kiszemledtek. A négy halotton kívül a szerencsétlenségnek két súlyos és két könnyebb sebesültje van.

Eden angol külügyminiszter nagy beszédet tartott a nemzetközi helyzetről

Az angol alsóház ülése a karácsonyi szünet után. — Először az Irországgal való kiegyezés került szóba

Londonból jelentik: Az angol alsóház kedden délután tartotta első ülését a karácsonyi szünet után.

Malcolm MacDonald, gyarmatügyi miniszter bejelentette, hogy az angol-ír kereskedelmi egyezményt további két évvel meghosszabbították.

Az egyik képviselő megkérdezte, hogy mi körül folytak a csütörtöki megbeszélések De Valera ír miniszterelnökkel. A gyarmatügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a megbeszélések a két országot közösen érdeklő kérdések körül forogtak. Ezek a megbeszélések nem tekinthetők még formászerű tárgyalásoknak, de alkalmat adtak bizonyos megfontolásokra.

Az egyik északországi kerület képviselője, Boss, a következő kérdést tette fel:

— Megígérheti-e a miniszter ur, hogy va-

lasztóim politikai helyzetét és jövőjét ezek a megfontolás alatt álló kérdések nem fogják érinteni?

A miniszter válaszában kijelentette, hogy minden változás a két ir kormány, tehát az ír és az ulsteri kormány hozzájárulásától függ.

FELFORGATÓ ESZMETERJESZTÉS AZ ALLAMI HADITENGERESZETI GYÁRAKBAN.

Szóbakerült az ülés folyamán a haditengerészeti gyárakból elbocsátott öt munkás ügye is. A munkáspárt vezére, Attlee őrnagy vetette fel a kérdést, hogy miért bocsátották el az öt munkást. Sir Samuel Hoare, a haditengerészet első lordja közölte, hogy a munkások felforgató propagandát fejtettek ki.

Attlee őrnagy a választ nem tartotta ki-elégítőnek.

A spanyol háború árnyéka az 1937-ik esztendő fölött

A továbbiak folyamán Eden külügyminiszter hosszas beszédben ismertette a nemzetközi helyzetet.

— Mindinkább növekszik a népek általános vágya a béke után, — kezdte beszédét Eden. — Ez mindnyájunkra csak üdvös lehet. de, sajnos, nem érvényesülhet mindenütt akadálytalanul. Minden nemzet egyaránt sóvárog a béke után, de teljes nemzetközi véleménynyilvánítás hiányában ez nem érvényesíthető teljes mértékben a hatását a világ közvéleményének kialakítására. Karácsony előtt kiadott bizakodó véleményemet az események igazolták ugyan, de nem mondhatjuk még, hogy nincs ok aggodalomra. Továbbra is éberem kell örködni a béke fenntartása érdekében.

Az 1937-ik év nagyon súlyos nemzetközi kérdések és nagy nemzetközi lehetőségek esztendeje lesz. Angliára mind fontosabb szerep vár 1937-ben. A világ ügyeiben ez az év növeli teletességünket.

— A változatlan heveséggel dúló spanyol polgárháború továbbra is beárnyékolja a nemzetközi helyzetet. Még nem sikerült ugyan teljesen elhárítani a veszélyt, hogy Európa is besodródjék a háborúba, de határozottan korlátoztuk a veszedelem nagyságát. Féved az, aki azt hiszi, hogy a polgárháború következtében bármely idegen hatalom csak egy emberlőn át is uralkodni tudna Spanyolország felett. Ezt elsősorban a 22 millió spanyol nemzet ellenezné legjobban. Az egyetlen, ami a széthúzó mai korszakában a spanyolokat egyesíti, az idegen elleni közös szülőlet. A beavatkozás nemcsak ez ellen az egység ellen vét, hanem egyszersmind rossz politika is. A spanyol népek magának kell eldöntenie, hogy milyen kormányformája legyen. Anahia nem óhajtja megváltoztatni eddigi pártatlan politikáját és továbbra is meg akarja akadályozni a spanyol belügyekbe való beavatkozást.

AZ ANGOL OLASZ MEGEGYEZÉS A SZOVJETEZŐ KORMANYFORMÁT SEM ZÁRJA KI SPANYOLORSZÁGBAN.

— Az angol-olasz nyilatkozat — folytatta beszédét Eden. — egyetlen szót sem tartalmaz, mely jogot adna bármely idegen hatalomnak, hogy beleszóljon Spanyolország ügyeibe, bármely kormányformája legyen is az országnak. Angliának csak az az érdeke, hogy

először: a háború ne terjedjen túl Spanyolország határain, másodsor: Spanyolország politikai helyzetét és területi sértetlenségét útszeletben tartsák.

A beavatkozás elve, bár nem felel meg mindenben a kívánalmaknak, továbbra is az

egyetlen helyes politika marad, amelyet Európa követhet. Erőfeszítéseink ma az önkéntesek Spanyolországba való áramlásának megakadályozására irányulnak. Ami a francia törvényhozás által elfogadott törvényjavaslatot illeti, azt hiszem, hogyha minden kormány így járt volna el, sokkal jobb lett volna a helyzet. Az utóbbi időkben fölhívták figyelmünket az Angliában folyó toborzásokra. Szándékosan használok a „toborzás” szót és nem az „önkéntes” kifejezést, mert bizonyos ügynökök ifjakat toboroznak, hogy Spanyolországban harcoljanak. Főként olyan ifjakat keresnek, akik repülőgépet tudnak vezetni és tudomásom van olyan esetről, amikor heti 40 fontot, az összkidások megtérítését és min-

Vita Mussolinival a Mussolini emiítése nélkül. Oroszország is bevonandó az európai együttműködésbe. A demokrácia nem előkészítője a bolsevizmusnak

— Az angol-olasz földközi-tengeri nyilatkozat, — mondotta továbbá Eden, — se nem szerződés, se nem egyezmény, de hiszünk és reméljük, hogy véget vet a feszült politikai viszony fejezetének. Nem kétséges, hogy ez a nyilatkozat fontos szolgálatot tesz az általános megnyugvás ügyének. Haderőnk fejlesztése nem cél, hanem célunk elérésének nélkülözhetetlen eszköze. Célunk tárgyalások Európa elrendezéséről és a Népszövetség tekintélyének megerősítése. Készek vagyunk közreműködni az általános politikai megbékélés és együttműködés ügyében. A siker előfeltétele azonban az, hogy valamennyi állam résztvegyen ebben az együttműködésben. (Célzás Mussolini hírlapi beszélgetésének arra a mondására, hogy Szovjet-Oroszországot ki kell zárni az európai együttműködésből Szerk.) Ha valamennyi állam együttműködése megvalósul, jobb egészségesebb és gazdagabb Európát teremthetünk a béke világában. A világnak meg kell találnia a gazdasági együttműködés útját, mely emelheti általános létszínvonalunkat. A szilárd és helyesen elgondolt politikai kötelezettségeken alapuló gazdasági és pénzügyi együttműködés hathatósan előbbre viszi Európa egységét. Nem fogadhatjuk el azt az állítást, hogy Európa csak jobb és hatékony parancsuralom között választhat, sem azt, hogy a demokrácia a kommunizmus melegegya. (Ezt is Mussolini mondotta. Szerk.) A demokrácia inkább ellenszere a kommunizmusnak.

NEMETORSZÁG ADJA FÜL NAP FAJI ÉS NEMZETI ELMELETÉT.

— Nem helyesíthetjük, — mondotta Eden, — hogy Európa lázasan fegyverkezze az ellentétes eszmeáramlatok lobogója alatt. Európa főgondja most Németország jövőbeni szerepe. A kontinens szívében egy 65 millió

den egyes leölt ellenséges repülőgépet 500 font jutalmat ígérnek.

NEM ÖNKÉNTESEK, HANEM PÉNZEN VETT ZSOLDOSOK MENNEK SPANYOLORSZÁGBA.

Itt Galacher, az alsóház egyetlen kommunista képviselője, közbekiáltott:

— Azokat a repülőgépeket Franco számára toborozták!

Eden: Mindegy, hogy kinek a számára! Magáról az eljárásról van szó, bárki érdekében történt is. Mert nem arról van szó, hogy valaki önként Spanyolországba megy, hogy elveit harcoljon, hanem arról, hogy pénzt ígérnek ezért és azt kellett eldönteni, hogy ez megengedhető-e. Tehát állást kell foglalni a toborzás ellen is.

— Ami a marokkói helyzetet illeti, a francia nagykövet január 8-iki közlése, mely az ott folyó állítólagos tevékenységre vonatkozik, joggal aggodalmat keltett Franciaországban. Az angol kormány is a leg gondosabban figyelemmel kísérte az ügyet. A főkonzul tengeri szemleüjtéről megnyugtató jelentést küldött a német csapatok állítólagos partraszállása tekintetében.

nemzet el, mely a faji és nemzeti elméletet emelte hitvallásává. A világ azt kérdezi, hová vezethetnek ezek a tanok mindnyájunkat és magát Németországot. Európa nem sodródhat tovább az egyre bizonytalanabb jövő felé. Németországon áll a választás, mely nemcsak a maga, de egész Európa sorsát eldöntheti. Ha az Európával való együttműködést választja, Angliában mindenki szívvel, lélekkel segíteni fog a félreértések eloszlításában, hogy a béke és jólét útját egyenesse. Minden nemzetnek, tekintet nélkül politikájára, vagy államformájára, együtt kell működni a többivel és tartózkodnia kell a beavatkozástól mások ügyei-be. Ezek szerint

olyan együttműködési akaratra van szükség, melynek határozott módon kell megnyilvánulnia: a nemzeti kizárólagosság elvének feladásában és abban, hogy minden európai államot lehetséges szerződőtársként fogadjanak el.

az általános európai berendezésben, valamint abban, hogy a haderőket a legléavesőbb védelmi szükséglet színvonalára szállítják le, végül pedig abban, hogy a viták elintézésére nemzetközi szervezetet fogadjanak el a népszövetségi elvek szerint, az összesség javára. Nincs hőbb óhajunk, minthogy teljes mértékben együttműködjünk a többi nemzettel. Nem teszünk kivételt és szívvel-lélekkel felelünk az együttműködési óhajra, bármely oldalról nyilvánul is az meg és a legnagyobb egyetemlegességért dolgozunk abban a hitben, hogy minden nemzet túlnyomó többsége a szíve mélyén hön óhajtja a békét.

Eden beszédét az alsóház általában helyesléssel fogadta.

A FÖLDKÖZI TENGER, ahol lángralobbanhat az új világháború parazsa

Az angol flotta hadihajói bemasíroztak a Földközi tengerre, hogy megkezdjék ott hadgyakorlataikat, amelyeknek (a hivatalos angol jelentések szerint) az a célja, hogy a szigetország haditengerészeti szervei és a gibraltári szoroson innen manővröző hadihajók közötti összeköttetés lehetőségeit kipróbálják. Az angol flotta hajói tehát bevonultak a Földközi tengerre s Malorca és Malta szigetek között komor fenséggel füstölögnek az angol hajókémények.

A Földközi tenger valamikor az európai kultúra melegágya volt. Ma pedig, a végtelen óceánokhoz képest kicsi területen lángralobbanhat az új világháború parazsa. És ez a tűzvész elpusztítással fenyegeti mindazt a kultúrát, amely Kelet felől a Földközi tengeren át szivárgott be Európába az elmúlt évszázadok alatt. A Földközi tenger története Európa tör-

söt, Angliáig és Kelet-Indiáig is eljutottak és az üveggyártás a bíborfesték feltalálásával is az Euphrat vidékéről lepték meg az ókor világát a föniciék. És ma, Krisztus után 1937-ben a nemzetek közötti béke úgy török össze a Földközi tenger felett, mint az üveg s a testvérharcokban kiontott vér a föniciék bíborfestékénél is vörösebbre festi a tengert.

A föniciék után a zsidók leghatalmasabb királya Dávid, Kr. e. 1000 körül egészen a Földközi tengerig terjesztette ki birodalmát, majd az asszírok jöttek, akik Egyiptomot is uralmuk alá hajtották; azután a médek és a perzsák, végül a görögök hatalmas kultúrájukkal, hogy a Dórok népvándorlásáig bírják a Földközi tengeren való uralmat. Nagy Sándor is itt háborúskodott a Földközi tengeren s nincs nép, nincs nemzet, amely ezt a nagyfontosságú tengerpartvidéket s átvonulási víz-

ténetével azonos és hogy ha valaha megvalósítható a Szahara sivatagának csatornázását s a Földközi tenger vizét vezetnék le oda: egyszerre megváltoznék a térkép Spanyol-, Olasz-, Görög- és Törökországok között s a Földközi tengerből csak néhány kisebb-nagyobb tó maradna, de megszűnnék az az igen fontos hajóútvonal, amely az Atlanti óceán európai partvidékét az Indiai óceán, illetve Ázsia nyugati partvidékéi felé összeköti, amely útvonalon özönlött évszázadokon, sőt évezredekken át Európába a keleti kultúra.

Ez a lecsapolás Afrika sivatagai felé egyelőre még csak megvalósíthatatlan terv és így a nagyhatalmak s elsősorban Anglia, élénk figyelemmel kísérik a Földközi tengeren történő eseményeket, hiszen nincs olyan hatalom, amelynek kisebb-nagyobb érdeke ne volna az a hajóútvonal, amely a Földközi és Vörös tengeren át vonul. Ösmerte e tengeri út nagy jelentőségét már 1400-ban, Kr. e. II. Ramses egyiptomi fáraó is és a Nilustól kelet felé esa-

forrát ásatott a Vörös tenger és a Földközi tenger között, majd a későbbi uralkodók is ásatlak ott csatornákat, de ezeket a tengerek lerakódásai idővel betemették s mocsaras terület jelezte csak a hajdani gályák útját, egészen addig, míg Lesseps Ferdinand tervei szerint el nem készítették s 1869 augusztus 15-én meg nem nyitották a suez csatornát.

De amíg a suez csatorna megnyitásáig eljutott a világ, a Fekete tenger partvidékein uralkodtak az egyiptomi fáraók, a föniciék, akik a keleti partvidékeken magas kultúrát terjesztettek. Ok voltak az ókor kereskedői, a föniciék Kr. e. 1500 körül ellepték ipari termékeikkel a Földközi tenger szigeteit.

területet korlátlanul birtokba nem akarta volna venni.

A spanyol polgárháború új jelentőséget adott a Földközi tengernek, amelyen át futottak Malaga, Cartagena, Alicante, Valencia és Barcelona kikötőibe az orosz hajók hadianyagjaikkal és a vörös katonasággal. Suez jelentőségét kissé hátrébe szorította *Gabraltár*, amelynek a spanyol tűzfészekhez való közelsége miatt úgy az olaszok, mint az angolok és németek különösen nagy fontosságot tulajdonítanak. Ezért szállta meg már a spanyol testvérharc kezdetén Gibraltár környékét az olasz, majd az angol hajóraj és ezért tartják most tüntető hadgyakorlataikat a Gibraltár és Malorca közötti szakaszon az angolok.

A Földközi tenger hullámai ma is úgy csapkodják Tanger, Ibiza, Algeria vagy Ibéria partjait, mint II. Ramses idején, de a három-ezer méter mélységbe ma nemcsak hadihajók, hanem a II. Ramses óta kiépült nagy és hatalmas európai kultúra is hullámsíriját találhatja. Adja Isten, hogy ne így végződjék a Földközi tengeren a nemzetközi hadiflották találkozója.

H. Ö.

Hitszónokok, hitoktatók számára
időszerű életből vett ebeszélések
gyűjteménye:

Oberhammer:

Példák az életből

című könyve.

Ára 205 lei és 15 lei portó.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

A turdai Magyar Párt Ifjúsági Szakosztályának élenk élete

Turda. Saját tud. Tavaly nyáron alakult meg a Turdai Magyar Párt kebelében dr. Gógán Gábor fiatal ügyvéd elnöklésével az Ifjúsági Szakosztály, mely csakhamar a magyar ifjúság tekintélyes társadalmi, kulturális és közgazdasági szervezetévé izmosult. Nemes célkitűzéseinek főirányai: a népi kultúra ápolása, az ifjúság intenzív szellemi, képzési és kebelében a társadalmi válaszfalakat ledöntő testvérség szellemének és eszméinek kultusza. Komoly, férfias tetterő s a küzdelmes életorszól vissza nem riadó ideális eltökéltség jellemzi minden vonalon az ifjú csoport kulturmunkáját.

Már is igen szép eredményt produkált ez a nemes szándékú ifjúsági munka. A nyáron és ősszel a Magyar Párt több kerületi nagygyűlést és ismeretterjesztő előadást tartott Turda megye községeiben s ezeken érdemes munkát végeztek az ifjak közgazdasági és jogi ismeretek terjesztése által. Bent a központban Turdán kifejlesztette és felszerelte az ifjúsági Szakosztály a Turda városi Magyar Párt kellemes párt helyiségét, mely az élenk pártéletnek vonzó otthonává vált. Emelte értékét kedves nyári keri helyisége is, hova az ifjak saját munkájuk és dr. Gál Miklós képviselő elnök áldozatkészsége által modern tekepályát is készítettek. A múlt év őszén a sportélet fejlesztése és szolgálata terén is hasznosan tevékenykedtek ifjaink. Megalakították a Magyar Párt ifjúságának „Uranus” sportklubját, mely a jogi személyiséget elnyerte s csakhamar a helyi sportegyletek közt nívbán és teljesítményben az élre küzdötte fel magát. Lelkes munkássága, áldozatkész és népszerű elnöke e fiatal virágzó életű klubnak Tompa Lajos turdai gyáros. Ugyancsak az ifjúság életerejét és élniakarását igazolja a zeneművészet terén kifejtett tevékenykedése is. Megalakult az ifjúság kebelében egy igen szép eredménnyel és sikerrel működő s a közönség által melegen felkarolt zenekar is Nagy László vegyész-szigorló vezetésével.

A téli időszak beállta óta a turdai Magyar Párt ifjúsági szakosztálya a komoly ismeretterjesztés és tudománynépszerűsítés terein fejt ki hasznos és nagyértékű tevékenységet. A magyar Kultúrház nagytermében, ezt mindig szűfoglalás megtöltő közönség előtt nagy érdeklődéssel kísért ismeretterjesztő kultúrelőadásokat tart az ifjúsági szakosztály, melynek felkérésére a város legkiválóbb, legnépszerűbb előadói lépnek dobogóra s tartanak időszerű ismeretgyarapító kérdésekről előadásokat. Eddig dr. Gál Miklós képviselő, dr. Bodocsy Dénes lelkész, dr. Nappendruck Kálmán orvos, Rass Károly ny. paptanár, a kiváló irodalomtörténész és dr. Bocsanecz András ügyvéd tartottak nagyértékű és soktanulságú előadásokat. Az előadássorozat március végéig tart.

A turdai Magyar Párt ifjúsági szakosztálya most szombaton a magyar Kultúrházban a szegény magyar főiskoláz ifjak segélyezésére műsoros táncestélyt rendezett, mely minden tekintetben fényesen sikerült. A kedves műsort hatalmas tömegű közönség tapsolta végig. Dr. Gál Miklós képviselő pártelnök nagyhatású üdvözlő beszéddel nyitotta meg az estélyt; ifj. Kimpel Flórisné Gruber Duci kedvesen szavalt; a Turdai Magyar Dalkör és a Turdai Református Dalkör kitűnő vegyes karai művészi énekszámaikkal gyönyörködtették a közönséget; az „Uranus” sportklub tagjainak ügyes tornamutatói zárták be a kedves műsort, mely után az ifjúság reggelig táncolt kitűnő hangulatban.

B. I.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 250, egy hónapra 70 leu.
 Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 45 P, negyedévre 15 P. Egyre szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénzjárási csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Csuji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Csuji, Piat. Unirii 13.

Kéziratokat nem öntjük meg és nem adunk vissza. Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

ISMÉT ROSSZABBODÁS ALLOTT BE XI. PIUS PAPA ÁLLAPOTÁBAN. Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa állapotában ismét némi rosszabbodás állott be. Az elmúlt éjszaka a Szentatya lábában szokatlanul erős fájdalmak léptek fel.

VASÁRNAP IRJÁK ALÁ A JUGOSZLAV-BOLGÁR EGYEZMÉNYT. Szófia-ból jelentik: A bolgár miniszterelnök szombaton Belgrádba utazik. A jugoszláv-bolgár szerződést vasárnap írják alá.

A valenciai kormány új követe jelentkezett Bucarestben. Bucaresti. Saját tud. A spanyol valenciai kormány új követe: Manuel Lopez Pey aki ezelőtt a prágai spanyol követség első titkára volt, tegnap jelentkezett a külügyminisztériumban.

FELMENTETTEK AZ IZGATÁS VADJA ALÓL GRÓF BETHLEN GYÖRGYÖT. Cluj. Saját tud. A helybeli törvényszék Decusaranácsa tárgyalta le gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnökének államellenes izgatási perét. A magyarpárti elnök még 1933-ban beszédet mondott Oradeán. A nagy feltűnést keltő beszédében a sulyos kisebbségi sérelmeket ismertette. A pártelnök beszédét a Magyar Párt hivatalos lapja, a „Keleti Újság” november 14-iki számában leközölte. Ezért az ügyesség Szász Endre felelős szerkesztőt és Zágonyi István dr-t, az oradeai gyűlés cikkíróját is perbe fogta. Az ügyesség ezenkívül a Magyar Párt elnöki üléséről szóló hivatalos jelentést is kifogásolta és ezért megindította a bünyügyi eljárást. A törvényszék többszöri halasztás után hétfőn hozta meg az ítéletet. Miután a tanács megállapította, hogy a per tárgyát képező cikkek még 1934 március 27-én megjelent sajtóamnesztia előtt jelentek meg, az eljárást azonnal megszüntette. A törvényszék határozata jogerős.

Kettős szerencsétlenség Brasov határában. Bucarest. Saját tud. Brasov határában Hermann Brosner 20 éves fiatalember visszatérve polonai sikíránuljárásról, nagy sebességgel nekiütközött egy utszéli fának és oly szerencsétlenül ütötte meg magát, hogy szörnyet halt. Nyomában jövő társa az ijedségtől hadonászni kezdett sibotjával és átfurta vele saját arcát s minden fogát kitérte.

MÁRA VÁRHATÓ ÍTELET A KENYERES-KAUFMANN ÜGYBEN. Budapestről jelentik: A Kenyeres-Kaufmann ügyben szerda délelőtti folytatják a tárgyalást a tanúk kihallgatásával. A törvényszék előreláthatólag még a nap folyamán ítéletet hirdet az ügyben.

Új tisztikart választott az országos Kertész Egyesület. Cluj. Saját tud. A helybeli Botanikus kertben tartották meg a romániai Országos Kertész Egyesület transsilvániai fiókjának évi közgyűlését. A gyűlés az egyesület hivatalos helyiségében dr. Borza Sándor egyetemi tanár elnökelete alatt rendkívül nagy érdeklődés mellett zajlott le. Az egyesületi titkár évi jelentése eredményekben gazdag kulturmunkáról tett tanúságot. A gyűlés folyamán megválasztották az egyesület új vezetőségét is. Elnök: dr. Borza Sándor egyetemi tanár, alelnök: Gintler Kornél kertészeti felügyelő, főtitkár: Trif Augustin főkertész, pénztáros: Turcs József, könyvtáros: Todor György és ellenőr: Grieger György.

Május 1-től lesz nappali villany Sigheten. Saját tud. Sighet városa Ganz céggel megkötött vételjegyzés értelmében az áramfejlesztő dinamó beállítása és beindítása május 1-re meg kell történnie, ami biztosítja ettől az időponttól napnappali áramszolgáltatást Sigheten.

Két magárahagyott gyermek borzalmas halála. Bucaresti. Saját tud. Bucarestben a Strada Voinescu uccán Munteanu Anna munkásné magára hagyta két gyermekét, a három és fél éves Györgyöt és a másfél éves Mariát. A gyerekek játszani kezdtek a tűzzel, ami a kályhában égett s közben meggyújt az ágyonemű s olyan füst keletkezett, hogy mindkét gyermek megfulladt. A hazatérő anya csak két kis hullát talált.

Pótanyakönyv a rohamosan szaporodó házasságkötések számára. Romából jelentik: Mióta a fasista kormányzat a házassági prémiumot rendszeresítette, Comóban a házasságkötések száma minden eddigi mértéket felülmúl, úgy hogy az anyakönyvi hivatalnak a házasságkötési hirdetések nagy számára való tekintettel pótanyakönyvet kellett rendelnie. A házasságkötések száma a negyven ezer lakosu városban egy hét alatt meghaladta az ötvenet. Az új házasságok a legtöbb esetben a munkássztyához tartoznak.

VÉGZETES VESZÉLY FENYEGETI A „DRYN” GÖZÖS SZEMÉLYZETET. Oslóból jelentik: A „Venus” postahajó a heves hóvihárban elvesztette a kapcsolatot a veszélybe került „Dryu” gőzössel. A Dryu utolsó szikratáviratában közölte, hogy a hajó még nem süllyedt el, de a látási viszonyok rendkívül rosszak és nem képes többé felfogni a neki szóló üzeneteket.

Megdöbbentő diákttragédiát okozott a rossz nevelés. Bucaresti. Saját tud. Chisinevben revolverrel halántékon lötte magát és meghalt Eugeniu Ernautu negyedik gimnazista fiú. Szülei házának kertje végében találtak reá a hóval belepott holttestre. A rendőrség megállapította, hogy a gyermek tagja volt az öngyilkos diákok egyesületének, amely amerikai mintára alakult Chisinevben és célja volt, hogy az öngyilkosságot népszerűsítse a tanulóifjak között.

Miért késelt a sighet-oradeai személyvonat? Satu-Mare. Saját tud. Hétfőn este 100 perces késéssel érkezett meg Satu-Marera a Sighetről délután induló személyvonat, amely a cernauti —bucuresti közvetlen kocsit hozza. A késés nem mindennapi oka, hogy a Jasina-sighet-i cseh vonat mozdonyvezetője és fűtője részegen szálltak a mozdonyra. Ez a szerelvény hozta Sighetre a cernauti kocsit. A mozdonyvezető még elindította a vonatot, de alig hagyta el Jasinát, érezte, hogy elveszti uralmát a mozdony fölött. Még valami vasuti szerencsétlenséget idéz elő, ha nem állítja meg a vonatot. Nyílt pályán lefékezett tehát és ott vesztegelt a vonat több mint egy órán át, amíg végre cseh ellenőrt érkezett, amely betolta a mozdonyvezető nélkül maradt vonat Jasinára, ahol lekapocsolták a cernauti kocsit és a cseh mozdony nagy késéssel berobogott vele Sighetre. Ott hozzákapsolták az Oradea felé induló személyvonathoz és 100 perc késéssel — mialatt a cernauti kocsira várt — a vonat végre elindulhatott Satu-Mare felé.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori felfoldása, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokban elcsztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Az orvosok ajánlják.

Lugoj városa házhellyel tisztelte meg Titulescut. Timisoara. Saját tud. Lugoj városa tudvalevőleg már régebben díszpolgárrá választotta Titulescu volt külügyminisztert. Ezzel kapcsolatban házhelyet is ajánlottak fel Titulescunak. A házhely a város központjában fekszik és Titulescut most iktaták birtokába. Erről a polgármesteri hivatal a Sanct-Morizban tartózkodó volt külügyminisztert hivatalosan értesítette is. Titulescu még annak idején kijelentette volt, hogy nyaralót fog építeni Lugojon.

Moszkvai vadkacsát fogtak a Dunán. Bucaresti. Saját tud. Turtucajan egy csónakos ember, aki a Duna jégtáblái között csónakázott észrevett egy sást, amint egy vadkacsát ejtett prédául. Sikertült elűznie a sást s ládikájába vette az egyik jégtáblán maradt vadkacsát, amelynek lábán acélgyűrűn ezt a felírást találták: „Moskova 45701”. A csónakos levágta a vadkacsa gyűrűslábát és beszolgáltatta a sziguranácának.

Rejtélyes körülmények között eltűnt a Bega partján egy jugoszláv matróz. Timisoara. Saját tud. Tomin Milán huszonnyolc éves jugoszláv matróz pénteken nyomtalanul eltűnt. A matróz az egyik jugoszláviai uszályhajón érkezett annakidején Timisoarára és magával hozta feleségét és két gyermekét is. Itt kellett volna áttelelnie, mivel a Bega részben befagyott s a szilipeket lezárták. Tomin pénteken a városban járt s nagyobb pénzüsszeggel kellett volna visszatérnie. Visszatérőben az egyik begaparti kocsmába tért be, ahol két pohár pálinkát ivott és hangoztatta, hogy igen átfázott. Csakhamar távozott a kocsmából — azóta nem látta senki. Családjá, valamint a hajó kapitánya igen komoly megbízható embernek mondja. A kikötőparancsnokság már átkutatta a Bega medrét több helyen, mert az a gyanu merült fel, hogy a matróz, amikor a hajót akarta elérni, a keskeny deszkapallóról lecsuszott s a Bega-ba esett. A kutatásnak semmi eredménye nem volt. Miután azt is megállapították, hogy amikor Tomin Milán betért a kocsmába, ott több más jugoszláv matróz is tartózkodott, nem tartják kizártnak, hogy esetleg ezek közül valaki észrevette, hogy pénz van nála, s esetleg eltette láb alól. A rendőrség megindította a nyomozást.

A budapesti „Phöbus” sportegylet át akarja venni Avart a „CFR.”-től. Budapestről jelentik: A „Phöbus” át akarja venni a „CFR.”-től Avart. Barna Sándor a Phöbus elnöke szerdán telefonérintkezésbe lépett Bucarestivel, és megkérdezte, hogy az átadásra vonatkozólag mik a feltételei. A válasz még nem ismeretes. A „Phöbus” Avart a sérült Solthy helyén szerepeltetné már a tavaszi bajnoki mérkőzésen, ha sikerül a megegyezés.

Már öt család igényjogosultságát ismerték el a mesés gazdagságú Schäffer-örökség ügyében

Jugoszláv lapok érdekes híradsal. — Az örökgyő Schäffer Keresztély adatai. — Konzorcium az örökösök támogatására

Timisoara. Saját tud. Jugoszláv lapok híradsa szerint a Schäffer-féle mesés hírű amerikai örökség ügye egyre jobban tisztázódik. Százán és ezren fűttek reményeket a sokmillió dollárörökséghez Romániában is, azonban az amerikai hagyatéki bíróság — a jugoszláv lapok szerint —

eddig mindössze öt család igényjogosultságát állapította meg.

Ezek közül négy család a jugoszláviai Banatban, egy pedig Magyarországon él. Az elismert igényjogosultak: Adám Lajos nagybecskereki ügyvédi írnök és Adám János nyugalmazott molini tanító. Schäffer Péter csöszteleki földműves, Schäffer Mihály czernyai gazdálkodó, a Gerhart-család Mastortól és végül Sajó dr. budapesti törvényszéki bíró.

Ezeket kívül még 275 örökösjelöltet talált a hagyatéki bíróság, akiknek jogosultságát közelebből meg kell vizsgálni, mert lehetséges, hogy van jójuk az örökséghez.

A hagyatéki vizsgálatokat április 2-ikán fejezik be és azokat, akiknek igényjogosultságát elismerték, meghívták a hagyatéki tárgyalásra amely valószínűleg április végén lesz és azon véglegesen felosztják a hagyatékot.

Hogy mennyire biztosra veszik a négy jugoszláviai családnak részesedését az örökségben, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az örökség kieszközölésére Belgrádban néhány hónappal ezelőtt konzorcium alakult hatalmas tőkével és ez viselte az eddig felmerült költségeket. A vállalkozásba a konzorcium eddig több, mint háromszázezer dinárt fektetett be. A vállalkozásban egyébként igen előkező beigrádi pénzemberek vannak érdekelve, köztük egy volt igazságügyminiszter is.

A jugoszláv híradsalok különben közlik, az Amerikába kivándorolt Schäffer Keresztély néhány adatát, — amely adatokat mindenféle keresték. Romániában is sokhelyütt. Schäffer Christian ezek szerint Kühnedorf rajnamenti községben született, utóbb a banati Mastort községbe költözött át, ahol rokona, Schäffer Johann lakott. Schäffer Krisztián Mastortban nősült, majd kivándorolt Amerikába, ahol hatalmas vagyonra tett szert. Nyolcvan éves korában meghalt és vagyonát egyetlen gyermekére, Schäffer Henriettára hagyta. Henrietta férjhez ment Garret amerikai mérnökhöz, aki rövid házasság után meghalt. Henrietta 1930-ban halt meg gyermektelenül és végrendelet hátrahagyása nélkül. *Vagyonát az amerikai hatóságok közel tízennyolcmillió dollárra becsülik.*

LESZNEK ADÓKIVETÉSEK AZ IDÉN. Oradea. Saját tud. Az adófizető polgárok körében néhány nap óta olyan hírek terjedtek el, hogy az idén sem lesznek új adókiivetések. A pénzügyigazgatóságra azonban ilyen tartalmu rendelet nem érkezett, sőt hivatalos kijelentések szerint szó sincs arról, hogy az idén ne legyenek megtartva az adókiivetések. A múlt évben — mondotta illetékes informátorunk — egy miniszteri rendelet alapján az előző évi adót vettük át, amire már a múltban is volt precedens. Két évre visszamenőleg azonban szinte lehetetlen, hogy ugyanazt az adóalapot alapítsák meg, mint ami volt. Különben a pénzügyminisztériumban már az összes intézkedések megtörténtek az adókiivetések megkezdésére és valószínű, hogy az erre vonatkozó rendeletet még ezen a héten meg is küldik.

Szigoruan büntetik a kontárokat. Cluj. Saját tud. Városunkban február elsején megkezdik az iparosok ellenőrzését, hogy a kontárok munkáját lehetetlenly tegyék. Mindazokat, akik a munkakönyvüket a törvény rendelkezésének megfelelően nem cserélték be, szigoruan megbüntetik.

EGYMÁSNAK FUTOTT KÉT VONAT. Târgu-Mures. Saját tud. Hétfőn este a Gheorgheni felől Tg.-Mures felé jövő személyvonat Stánceui állomáson hibás váltóállítás következtében összeütközött az állomáson tolató tehervonat szerelvényével. A személyvonat kalauza, Lungu Ilie éppen a lassított személyvonat egyik kocsijának ajtajából az állomás nevét kiáltotta, mikor az összeütközés megtörtént, mire Lungu kalauz a kocsiból kiesett, fején súlyos zúzódásokat szenvedett s nyelvét is kettéharapta. Rajtakívül még tizenkét utas sebesült meg könnyebben, akiket a tg.-muresi állami kórházban kötözték be. A sebesülések közül egyik sem halálos, bár négy súlyosabb áldozata is van az összeütközésnek. A kár igen jelentékeny a tehervonat anyagában, de ezenkívül a pályatest is megrongálódott.

***Nagytakarítás az emberi szervezetben.** Kulturált emberek feltétlenül szükségesnek tartják, hogy lakásukban bizonyos időközönként nagytakarítást végezzenek, mely alkalommal a felgyülemlett port a legeldugottabb sarokból is eltávolítják. Csak bámulunk azon, hogy mennyi por is gyűl össze ezeken a helyeken, azonban a nagy takarítás után lakásunk világosabb, barátságosabb. Könnyen megérthető, hogy az emberi szervezet is — a belső szerveket, a több kilométer hosszú csőrendszert, — időnkint alaposan át kell öblíteni, ki kell takarítani. Az a tisztítás amit a szervezet maga, természetes uton elvégez nagyon gyakran nem elegendő arra, hogy a betegségokozó bacillusokat, amelyek a szervezetben felgyülemlenek, eltávolítsa. Különösen a vesék — amelyeknek finom csőrendszereiben a bacillusok végzetes pusztítást okozhatnak — szorulnak rá feltétlenül az alapos tisztításra. A szervezet eme „nagytakarítását” Helmitol tablettákkal fázadás nélkül elvégezhetjük. A Helmitol átöblíti, az egész szervezetet, átmossa a belső szervek legfinomabb csőrendszerét is és elpusztítja a betegség okozó bacillusokat. Az az ember, aki meg akarja előzni a betegségeket, bizonyos időközönként kitakarítja szervezetét Helmitol tablettákkal.

Csütörtökön nyílik meg a hatósági népkonyha Clujon. Cluj Saját tud. A cluji városházán a munkanélküliek monstre küldöttsége jelent meg amelyet Pop Petre alpolgármester fogadott. A küldöttség vezetője elmondotta, hogy a segélyező bizottság sok nélkülözőnek visszautasította a kérvényét és így a legnagyobb kétségbeeséssel néznek a végzetes jövő elé. Az alpolgármester megértéssel hallgatta a küldöttség panaszát és ígéretet tett arra, hogy záros határidőn belül összehívattja a segélyező bizottságot és felülvizsgálja az ügyet. Hangoztatta, hogy mindazok a munkanélküliek, akiket a segélykiosztás alkalmával háttérbe szorítottak, gyors elégtételt kapnak. A városi szegények népkonyhája csak csütörtökön nyílik meg.

Egy város éllete a postai statisztika tükrében. Carei. Saját tud. Némelykor a statisztika szolgálja a legjobb módszert egy-egy város, vagy intézmény életének, fejlődésének, esetleg hanyatlásának megismerésére. Carei haladó elfelejtett város, de postai forgalma mégis biztatást tartalmaz arra vonatkozólag, hogy ott sem veszett még ki a vállalkozási kedv, ott is van lüktető élet, amely ezer és ezer szállal köti össze Careit a külvilággal. Ime bizonyítékul a posta évvégi kimutatása: Careiben az elmúlt 1936 évben 14034 pénzesutalványt adtak postára összesen 34 millió462 297 lej értékben. Ezzel szemben 12.108 belföldi és 175 külföldi pénzesutalványon összesen 13 millió 303.678 lej érkezett Careiba. Pénzeslevél érkezett: 567 belföldi és 254 külföldi. Egyéb forgalom: Ajánlott levél érkezett belföldről 16.968 drb., külföldről 1237. Feladtak: belföldre 8885, külföldre 1490 darabot. Távirat belföldről érkezett. 7448 külföldről: 595 darab. Feladtak belföldre: 6161, külföldre 538 darabot. Csomag: Belföldről érkezett 13.404 drb. Feladás: 5285 drb. Közösséges levél érkezett: 130.214 darab, levelező lap: 190.503 darab. Különböző nyomtatvány: 170.718 darab. Végül postai behajtás céljából Careiba érkezeti váltók: 1748 darab összesen 9 millió 649 ezer 990 lej értékben.

Satumareme gyében is kitzítették a községi tanácsválasztásokat. Satumare. Saját tud. Dr. Ardeleanu Oktavian vármegyei prefektus kitzítte a községi tanácsválasztásokat, mindazokban a községekben, ahol időközi bizottságok működnek. A választásokra február 20 és 28-a között kerül sor.

A rossz nevelés eredménye

Tíz éves gyermekek betörőbandát alakítottak és kifosztottak egy üzletet Timisoarán

Timisoara. Saját tud. Egész csapat fiut hoztak be a rendőrségre. Mind rongyos és mind fiatal. Összesen heten vannak, a legidősebb tizennégy, a legfiatalabb tizenhárom éves. Vajamennyit betöréses lopás miatt vették őrizetbe. A betörést tulajdonképpen csak hárman követték el, a második kerületi Stein-féle fűszerkereskedésben. A többi négy várta, mi lesz az eredmény s aztán részesedést kapott a zsákmányból.

Stein fűszeres az egyik kiürült nagy cu-

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértörlésnél, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikán szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József** viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában s így állandó használatra — különösen jól táplált, kövér férfiaknak és nőknek — feltétlenül alkalmas. Az orvosok ajánlják.

Felmentéssel végződött az adóügynök szexuális tárgyalása. Deva. Saját tud. Oriási érdeklődés mellett január 18-án zajlott le a devai törvényszéken három adóügynök bűnperének tárgyalása. 1935. március 20-án történt, hogy Parvu Constantin, Simeria Nicolae és Copos Nicolae adóügynökök megjelentek a bradi járásban lévő Dupapiatra községben adóbehajtás veget, Morar Simion kovács mester műhelyében. Morar azonban azt válaszolta, hogy semmivel sem tartozik, ennek ellenére Simeria néhány szerszámot akart mégis lefoglalni a nemlétező adó fejében. Ebben a pillanatban érkezett a műhely ajtajába Adam Simon odavaló lakos is és Haragus Candin ugyanacsak odavaló lakos. Adam Simonnal Parvu szólalkozott össze s Parvu revolverével az arcához ütött, úgy, hogy Adamnak orrán megindult a vére. Adam erre Parvuhoz kapott, aki jobb kezével, amelyben a revolver volt Adamnak a vállára sujtott s ekkor sült el először a revolver. A golyó a szembenálló Georghe Nicolae mellébe hatolt, rövidesen a második s harmadik lövés is elhangzott, amelyek közül a második Haragus Candinnak a balkarját találta el. Nemsokára megjelentek a csendőrök és véget vetettek a dulakodásnak. Georghe Nicolae a mellén kapott seb következtében 11 nap múlva vagyis 1935. március 31-én a devai kórházban meghalt. Haragus Candin sebe 8—10 napon belül gyógyult. Calinescu főügyész halált okozó súlyos testi sértésben kívánta elmarasztaltatni Parvut. A vád és a védőbeszéd elhangzása után a bíróság tanácskozássra vonult vissza s csakhamar kihirdették az ítéletet, amely szerint Parvu Constantint és Simeria Nicolae-t a bíróság büncselekmény hiányában felmenti, csupán Parvut marasztalja el 2000 leivel, mivel nem volt fegyvertartási engedélye. Az ítélet a tisztviselők körében nagy örömet váltott ki.

korkadobozban helyezte el pénzét s a dobozt a többi közé állította. Ugy gondolta, ha egyszer betörő tesz látogatást az üzletében, az mindent átturkál, mindenütt keresi a pénzt, csak abban a cukorkadobozban nem. Most aztán tényleg megtörtént a betörés s

a tettesek semmi mást nem vittek el, csak azt a dobozt fosztották ki.

Hatezeröt száz leit vittek el, a feljelentés szerint. Miután a tettes csak a helyzettel ismerős egyén lehetett, a rendőrségnek könnyű dolga volt. A gyanu a kereskedő 14 éves inasára hárult, aki be is vallotta a lopást, sőt bűntársai nevét is elárulta.

Igy került a hét fiu a rendőrségre. Kinallgatásuk során azt állították, hogy csak ezerháromszáz leit találtak a dobozban, de a betörést nem tagadják. A pénzt felosztották, cukrot és süteményt vásároltak. Pénzüik bőven volt, hát a „fej és irás” játékkal tötötték az idejüket és egyik a másik pénzét igyekezett elnyerni. Játék közben fogták el őket.

Fiatalkoruk bandába tömörülése nem ritka manapság a városban. A napokban is két nagyobb suhancot és két fiatalkorut hoztak be a rendőrségre. Ezek már hosszú idő óta rendszeresen fosztogatták a munkásotthon máig is üresen álló épületét. Kiemelték az ablakokat, leszedték a rézkilincseket s eladták. De legfeljebb a hetipiacon kiskorú, sőt apró gyermekek garázdálkodása. Minden egyes esetben a lopások egész láncolatát követték el. Az egyik gyermek alkalmas pillanatban hirtelen ellop valamit az árustól: a következő pillanatban már egy másik, egy harmadik gyermek kezén van a lopott holmi s úgy eltűntetik, hogy a kofaasszonyok nem is kísérik meg a visszaszerzését. Itt egy körülbelül négy kilós vajot lopnak el, amott egy sonkát vagy kolbászt, másutt mást. Rendszeres jelenség ez ma már a hetipiacon. Mindenesetre szomorú jelenség ez és a rossz nevelésnek tudható be.

Szegénygyermek ezek, akikkel a szülők vagy nem igen törődhetnek, — vagy bűnösen nem is törődtek.

A Duce és Göring meglekintik Rómában a Forum Mussolinét

Irodalom – Művészet

Szinészmásk az életben

Bécs, január hó.

Bécsben nemrégiben mutatták be Schnitzler „Elza kisasszony” című regényének drámai változatát és a kritika a legnagyobb dícsérettel egy tiroli paraszt színész alakítását kísérette, aki a darabban bozontos tiroli szakállal nem is egy parasztot, hanem öreg bécsi műkereskedőt játszott. A színész alakításában éppen az volt a meglepő, hogy a „műkedvelő” az eddigi életétől távoleső szerepet mekkora élethűséggel és elevelességgel játszotta. Most azután kiderült, hogy az egész östehetség-história jólsikerült blöff volt csupán, mert egy régi ismert színész, aki már három éve nem tudott szerződéshez jutni, adta ki magát megnevezett szakállal tiroli műkedvelőnek. Az állástalan színészre, mint „tehetséges kezdőre” figyelt fel a bécsi kritika a Theater in der Josephstadt legutóbbi premierje után. Közé két hete aratot már estéről-estére nagy sikert a „tiroli műkedvelő”, aki a németiség körében divó és „völkisch” hangulatot aknázt ki, amikor kiderült, hogy egy régi, rutinos színésszel áll szemben a publikum. A tragikomikus színészhistóriának Reuss Leó a főszereplője, aki, mivel saját nevén sehogy sem tudott boldogulni, szakállt és bajuszt növesztett és tiroli parasztgazda östehetségnek adta ki magát, akit vágyai deresedő fejjel vonzanak a színpad felé. Leo Reuss Salzburgban először Helene Thimig-et és Max Reinhard-ot kereste fel. A két színházi tekintélyt négy óra hosszat beszélgetett vele és noha Reuss Berlinben közel két évtizeden át személyes ismerősei közé tartozott, állítólag, mert az is lehetséges, hogy a nevezetes ügynek mégis volt néhány beavatottja, akik így akartak segíteni a vergődő színészen.

Reuss új ismerősei tehát a hóna alá nyultak az östehetségnek és segítségére voltak, hogy a színészi vizsgát letehesse. „Kaspar Brandhoffer”, ez volt a tiroli parasztgazda neve — a dr Emil Geyer elnöke alatt álló bizottság előtt vizsgázott. Reuss Geyer igazgatósága alatt is hosszú ideje játszott, de a szakállas tehetséget az igazgató sem ismerte fel. Erre már Röbbeling, a Burgtheater igazgatója

is felfigyelt a szakállas östehetségre. Pedig Hamburgban Reuss Röbbeling igazgatása alatt nemcsak játszotta, hanem rendezte is a Jedermann. Ezt a valóban tehetséges alakítót azonban Röbbeling épp úgy nem ismerte fel, mint a többiek. Reussnál élet-halál-kérdés volt az érvényesülés és valóban zseniálisan játszott

A könyv

Nincs oly vitorlás, mint a könyv,
mely víz, víz tengereken át.
A leggyorsabb gőzösnél is
pár oldalnyi vers többet ad,
Utra kelhet így a szegény,
nem nyomja robot terhe le —
Mindenkié — mert egyszerű —
az emberlélek szekere.

EMILY DICKINSON.

ta életének ezt a döntő szerepét — mondják a híradások. Még saját felesége is úgy beszélt vele, mint idegen emberrel, amikor egyszer maszkjában jelent meg előtte. Természetes, hogy ez a ragyogó színészi teljesítmény nagy izgalmat keltett Bécs színházi világában. Színháza, amelynek nagy népszerűsége okozott egy gyenge darabban kapcsolatban a szakállas östehetség, nem tudja, mitévő legyen. Az osztrák közigazgatás eljárás akar indítani a színész ellen hamis bejelentés címén. Hollywoodból pedig állítólag kábeltávírtatban tettek neki filmajánlatot. Ezek szerint tehát az östehetség semmiesetre sem fogja a rövidebbet húzni ebben az ügyben.

Voltaire és Rousseau igazi arca

A francia forradalom és az empire nagy historikusa, Madelin Louis „Le crépuscule de la monarchie” — A monarchia alkonya című legutóbbi művében a forradalomért Franciaország felső rétegének romlottságát és göggyét teszi felelőssé, nem felejtkezik meg azonban a teljesen felreértett demokratikus eszmék, főleg

J. B. Priestley: Faraway, az álmok szigete

Mint minden igazán nagy regénynek, annak a könyvnek is egyszerű a meséje. Egy csendes angol városkában negyven év körülí angol ur, egy malátamalom tulajdonosa él békésen, csendesen, igazi agglégény-életet. A Csendes Óceán szigetvilágából egy csaknem elfelejtett nagybácsit érkezik meg, aki ott hal meg, unokaöccse házában, de előbb örökségül hagyja számára Faraway, a kincses sziget titkát. Ezen a szigeten nem kalóz-drágaság vagy spanyol kincszállító hajók aranya rejtőzik, hanem a modern tudomány és gyógyítás egyik legfőbb értéke, a rádiumnak az alapanyaga: szurokérc, uránium-kőzet. Az unokaöccs két másik társával együtt, akik nagybátyjának jötevői voltak, elindul a szigetet felkutatására. Meg is találja a szigetet, sőt csendes családi boldogságra lel, a kincs, vagyon, hírnév helyett pedig a békés polgári élet szelid egyformasága köszönti.

Ennyi a regény váza — de milyen igazságtalanok lennének, ha azt mondanók: hogy ez maga a regény! Mert Priestley elsősorban és lényegében: emberábrázoló. Művésze az a könyv legjelentékenyebb mellékalkaját is teljes életre kelti. Valamennyiükben érezzük az élet lüktetését, az igazi író meggyőző jellemábrázolását.

Manapság, amikor minden modern közlekedési eszköz ellenére is nagyobb lett a földgolyó, nehezebb az utazás, kottós öröm, hogy Priestley könyve messzi tájakat is vetít elénk. Az Aranykapu városa, a hegyen épült San Francisco, New-York közengetege, a csendes haldokló angol kikötő: Lugmouth, aztán Tahiti, trópusi pompájában, a hihetetlen virágokkal és madarakkal, a többi déltengeri sziget, végül a Husvét-sziget szeles pusztasága, a rejtélyes kőbálya nyokkal, amelyekről senki sem tudja, mikor hogyan születtek — száz meg száz táj, vidék, szokás és apró részlet rejtőzik ebben a nagyszerű könyvben, mint valami kifogyhatatlan kincseskamrában.

Priestley stílusa is fölüeny művészetéről tanuskodik. Alakja mai, sokszor mulatságosan groteszk nyelven beszélnek — de a szerelem és a szenvedés számára éppúgy tud csodálatos szavakat találni, mint egy trópusi vihar leírása.

Ára 182 Lei, egészvászonkötésben 235 lei.
Kapható minden könyvkereskedésben és Vidor Manó Rt-nél Oradea Reg. Ferdinand.

„Fiatalságom legfőbb forrása Párizs a világ művészi életének központja”

Az örökifjú Cecile Sorel érdekes nyilatkozata

Az Alcazar-mulatóban estéről-estére elragadó fiatal torentés bájolja el ezüstcsengésű hangjával a közönséget. Azokat a kedves francia szononokat énekli, amelyeknek minden üdésége és finom szellemessége csak a francia nyelvben jut igazán elevenre. Az énekesnő ezüstszürke kigybőrből készült frakkjában, ezüstszürke cilindereben áll a rivalfafényben és azokhoz a párizsi csirketogókhoz hasonlít, akiket Pouibot, a Montmartre festője oly sok művében tett halhatatlanná. Es hogyha a refrént néhány táncleppel kíséri ez a színésznő — olyan táncleppel, amelyek már az akrobatikával is felérnek —, a minden este zsufolásig megtelt nézőtér tapsviharban tör ki.

A fiatal színésznő — Cecile Sorel. Nemrégiben még a Comédie Française színpadán láttuk, ahol a kilencvenes években lépett fel először. Elvitatnátlanul ő volt a legjobb megzemélyesítője Molière cizellált versekben beszélő alakjainak. Hogy mily nagy volt a sikere Franciaország első színpadán, arra az a legjobb bizonyíték, hogy hazájában, ha Cecile Sorelról beszélnek mindig Celiméne-nek nevezik, legjobb Molière-szerepe után. Még a beavatott színházi körök számára is meglepetés volt tehát, mikor Cecile Sorel revűszínpadra lépett. Hisz ekkor volt diadalainak zenitjén és még hosszas színpadi karrier állott előtte. Na felejtjük el, hogy Francia-

országban Sarah Bernhard, a nyolcadik X-en túl is a Sarcófokot játszotta.

Cecile Sorel műfajváltoztatásának a titka, valószínűleg a féltékenység volt. Amerikából csapott át Európába a revűszínház és a nagy tragika ki akarta próbálni hatacsának titkát ezen az új színpadi területen is. A revűszínpad ken pedig a legnagyobb sikert Cecile Sorel kortársa, a szintén örökifjú Mistinguette aratta. Cecile Sorel vele akarta fejezni a versenyt.

Mindenesetre nehéz dolog tapintatlanság nélkül Cecile Sorel-től magától kérdezni meg az örökifjúság titkát. Mégis akadt egy női riporter, Helga Petersen, aki feltette azt a kényes kérdést a nagy színésznőnek és megkérdezte, mitől olyan szép a bőre.

— Szép a bőröm? Mindenki tudja, hogy milyen idős vagyok. Nincs is semmi titok az én fiatalságomban. Bizonyos kozmetikai eljárások alól, én sem vagyok persze kivétel. Szeretem a társaságot, a sportot és a színpadi játékot. Fiatalságom legfőbb forrása bizonyára az örökifjú Párizs a világ művészi életének középpontja.

Cecile Sorel továbbá kijelentette, hogy az asszonyok fiatalságát a gondtalan élet őrzi meg legjobban. Sajnos, ezt a kozmetikai receptet a mai világ sok gondtól gyötört asszonvai nem egykönnyen tudják követni.

az Angliából és az Egyesült Államokból kritika nélkül átvett eszmék befolyásának megállapításáról.

Madelin könyvének legnagyobb érdeme, hogy a köztudatba átment téves felfoázással szemben hű arcképet fest Voltairról és Rousseauról. Ezt a két tulbecsült szellemet, akiknek műveit az egész akkori világ szinte habzsolta, annyiban félreértették és félre fogják érteni, amennyiben olvasóik a számtalan korlátozást nagyon is könnyen vették és az idealisoknak rajzolt állapotokat elérhetőnek tartották.

A demokráta eszmék angol követői a teóriánál maradtak, a francia jakobinusok száz százalékban akarták megvalósítani azokat.

„Sem Voltaire, sem Rousseau nem kívánták a francia királyság bukását” — írja Madelin. — „Voltaire nem tartott megengedhetőnek semmiféle más államformát, csak a királyságot. A köztársaságot és a demokráciát egyként elvetette Ferney bölcsse, mikor tréfásan jelentette ki:

— Inkább engedelmeskedem egy szép, erős oroszlának, mint 200 patkányának.

Rousseau is csak teoretikusa volt a demokráciának.

„Jacques Jean — írja idevonatkozóan Madelin — demokráciáról álmodozott, melynek logikus konzekvenciája a köztársaság lett volna; de csak álmodozott róla.”

Es az igazság csakugyan az, hogy Rousseau a maga félreértett „Contrat social”-ját csak ideológiát, eszmei konstrukciónak tartotta, amelyet különösen Franciaországban megvalósíthatatlannak vélt.

Mikor csodálói felszólították, hogy teóriáját a gyakorlatban is alkalmazza, azt felelte, hogy a köztársaság egy nagy államban csak akkor vezetne. Spanyolország azóta igazolta Rousseaut s gondolkozóba eshetik Franciaország is. Rousseau egy köztársaság számára még Korzikát is, ahol akkor új alkotmány gondolatával foglalkoztak, tulnagynak tartotta.

—m. —6.

KÖZGAZDASÁG

Tervszerű gyümölcsstermesztést a szőlővidéken!

Száználcvan fajta cseresznyét termelnek az Eriulmelléken

Oradea. Sajat tud. Az elmúlt év őszi riportsorozatban számoltunk be arról, hogy a kedvezőtlen körülmények miatt pusztulás fenyegeti a „bakatortermő”, valamint olyan jónévű eriulmelléki bortermő vidéket s beszámoltunk arról is, hogy az eriulmelléki bortermelő gazdák belátva a szőlőtermelés hiábavalóságát, lassan megkezdtek szőlőföldjeik gyümölcsfával való beültetését.

A gyümölcsstermesztés a jelenlegi viszonyok között kifizetődőbbnek és hasznosabbnak is látszik, mint a szőlő- és bortermelés, azonban gazdáinknak szem előtt kell tartaniuk a fásítás megkezdése előtt különböző szempontokat, melyeknek betartásával elérhetik azt, hogy a gyümölcsstermesztés igazán kifizetődővé váljon.

A napokban beszélgettünk egy sácueni vezető emberrel s tőle tudtuk meg, hogy a gyümölcsfák ültetése minden rendszer s terv nélkül történik. Már pedig ez a munka, melytől hovatovább egy egész vidék megélhetése függ, nem lehet rendszertelen és kapkodó, nem szabad elpatópáloskodni s ami a leglényegesebb,

ez a munka nem egyes gazdák egyéni akciója, hanem az összesség közös munkája kell legyen.

Ha Szegeden csak egyetlen ember termelt volna paprikát, soha nem ismert volna meg a világ a szegedi paprikát s nem egy vagy két gazda barackjairól lett híresség a kecskeméti barack. A közös gondolat s az egyetemes munka tette világhírűvé ezeket a termékeket s nem azért híres a szegedi paprika, mert Szegeden termelik, hanem azért, mert Szegeden *mindenki* termeli. Es nemcsak paprikájáról, barackjáról, boráról lehet híres egy-egy vidék, hanem mint egy legutóbbi eset bizonyítja,

szakszerű és általánosított sóska- és spenót-termeléssel is fel lehet lendíteni egy vidék gazdasági helyzetét,

s a sóska vagy spenót konzerveket még Japánban sem vetik meg.

Egyszóval, a tulajdonképpeni lényeges dolog nem az, hogy mit termelünk, hanem az, hogy hányan és hogyan termeljük azt a bizonyos terményt, vagy gyümölcsöt.

Szinte hihetetlen, hogy csak Sácueniben száználcvan fajta cseresznyét termelnek.

Magam is megfigyeltem, hogy ahányan feljönnek a piacra, annyiféle cseresznyét hoznak.

Az eriulmelléki bortermeléssel szinte egyidős az eriulmelléki cseresznyetermesztés s nem mondhatjuk senki sem, hogy nem ismerik a cseresznyefajokat és nem tudják, hogy melyik cseresznyét a legérdekesebb termelni. Nem mondjuk azt, hogy a rosszabb minőségű, de jól termő fákat most mind ki kell vágni, hanem azt, hogy ami új fát ültetünk, oltunk, az a legjobb s legnemesebb fa legyen s ne csak én ültessek abból a fajtából, hanem a szomszédok, az egész dűlő is — és mindenki, aki csak ezután ültet vagy olt cseresznyefát. Azért mondtuk, hogy *ez a munka nem egyetlen gazda egyéni munkája, hanem kifejezetten közös munka.*

S most kérdezzük: Nem könnyebb lesz-e eladni a cseresznyét, ha azt mondjuk, van ugyanaból a fajtából néhány métermáza? Sőt mint előbbi cikkünkben kifejtettük, ha nagyobb fételre fogunk rendelkezni, akkor magunk is direkt kapcsolatba léphetünk nagykereskedőkkel s nem kell potom áron elvesztesgetnünk a drága gyümölcsöt.

Azért hoztuk fel példának éppen a cseresznyetermesztést, mert jelenleg a cseresznye az a gyümölcs, melyet nagy általánosságban mindenki termel az Eriulmelléken, de amelyet — sajnos — minden szakszerű terv és gyümölcsfakészítés nélkül termelnek.

Nagyon téved az, aki azt hiszi (pedig sokan hiszik), hogy egyedül a szőlővel van baj s egyedül a szőlőt kell ápolni, kapálni, permetezni, kacsolni, metszeni s nagyon sokan vannak, akik azért akarnak áttérni a gyümölcs-

termelésre, mert: „a gyümölcsfával nincs semmi dolog, nem kerül pénzbe — és mégis jövedelmez”.

Vajjon azt nem figyeltek meg eriulmelléki gazdáink, hogy különösen az őszibarackfánk időelőtt megöregsznek, kivesznek s egyik esztendőben hoznak termést, a másikban nem. Ez pedig nem lenne így, ha ismernék gazdáink az őszibarack metszését, permetezését.

Lapjaink gazdasági egyesületeink szinte szünet nélkül propagálják a szakszerű gyümölcsfakészítést, de hangjuk a semmibevész,

szavuk „szó fia” marad és süket fülekre talál. Ebben a kérdésben nem szabad régi-módioskodni. Nem szabad azért, mert mások máris túlnőttek fejünkön, máris túlléptek bennünket s a huszadik század rohamos tempójába nem tudunk belesodródni, ha még sokáig tétovázunk.

Ne várjuk azt, hogy felülről jöjjön a kezdeményezés, mert azt várni megint hiábavaló időpocsékolás. Legyenek már egyszer gazdáink azok, akik az első lépést megteszik saját javuk, saját boldogulásuk érdekében. S az első lépés ne legyen szalmalánglobbanás s meglátják, hogy az első lépés után mennyi segítő szó, mennyi támogató kéz fog feléjük nyúlni. Több lelkes szakembert ismerek az Eriulmelléken, akik nem fogják megtagadni segítségüket, s akik *eddig nem dolgoztak azért, mert — nem volt kivétel.*

Nem üres szavak, amiket itt leírtunk s meleg szobánkban most a téli estéken gondolkozunk egy kicsit az elmondottakon. Nem hisszük, hogy egy valaki is akadjon, aki nem írja ezeket alá, s aki nem értené meg, hogy nem szabad belefutnunk a saját zsírunkába.

Marjalaky Tibor.

Szigorú megkötéseket tartalmaz az új mezőgazdasági törvény az ingatlanforgalom tekintetében

Bucuresti. Sajat tud. Az új mezőgazdasági törvénytervezet, amelyet a kormány a közel jövőben szándékszik a törvényhozó testület elé terjesztetni, szigorú intézkedéseket tartalmaz az ingatlanforgalom korlátozására vonatkozólag.

Egyebek között kimondja a javaslat, hogy kisajátítás folytán szerzett mezőgazdasági birtokot csak az alább felsorolt román állampolgárok vásárolhatnak: 1. mezőgazdasági, erdészeti, vagy állatorvosi szakiskolát végzettek; 2. a kisajátítási eljárás rendjén felállított földigényjogosultak névsorán szereplők; 3. mezőgazdák, kik maguk művelik földjüket, kisközösi közalkalmazottak, lelkészek, kispapok és földmunkások; 4. tanítók, állami tisztviselők és nyugdíjasok. Ezek is csak úgy vásárolhatnak, ha a vételt a földművelésügyi minisztérium előzetesen jóváhagyta. A jóváhagyás viszont csak akkor tagadható meg, ha a vevő nem tartozik egyik fenti csoportba sem.

Az államnak elővételi joga van minden ilyen ingatlan tekintetében és azt hatvan napon belül

gyakorolhatja. A fenti intézkedésektől eltérően szabadon vásárolhat a közvetlen szomszéd. Hagyaték útján természetesen más is szerzhet ingatlant.

A törvénytervezet szerint az itt felsoroltak sem vásárolhatnak korlátlan mennyiségű ingatlant. Az állami tisztviselők, nyugdíjasok, valamint tanítók csak annyit vásárolhatnak, hogy az addigi ingatlanukkal együtt ne legyen több mint száz hold mezőgazdasági birtokuk. Másrészt senki sem darabolhatja fel mezőgazdasági ingatlant eladás végett öt holdnál kisebb darabokra. A jelenleg ennél kisebb földek tovább nem darabolhatók.

Előre láthatólag e javaslatból rövidesen törvény lesz. Eppen azért felhívjuk mindazoknak az érdekelteknek figyelmét rá, akik régebbi szerződésekkel mezőgazdasági ingatlant vásároltak, anélkül, hogy a tulajdonjogot — bármely okból — maguk javára bekebelezették volna, hogy ezt sürgősen tegyék meg, mert ellenkező esetben súlyos következményekkel kell számolniuk.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lef. vastagabb betűvel 6 lef. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lef. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lef.

Adás-vétel

Jó gyepszéna
50 mázsa eladó. Str. Delavrancea No. 16. Bognár József.

Fajtiszta

kétéves him mancerkútya, lehetőleg vidékre, olcsón eladó. Oradea, Strada Pasteur 7.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, **HERBST** ékszerész Oradea, Bul. Regale Ferdinand No. 3.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ara 60 lef. Lerakat: Csanda gyógyszerár Oradea.

Gyermekkosci,

keveset használt, teljesen jó állapotban eladó. Oradea, Str. Hasdeu 16. szám. Kereszt-épület.

Fényképezőgép

6 x 9 és 4 1/2 x 6-os eladó. Oradea, Bul. Bucurestilor 5. em. bal.

Három

telek egy tagban eladó a Josia-telep központjában. Cím a kiadóban.

Opuszcza

férfi bunda, közép termetre, kitűnő karban, olcsón eladó. Dr. Suhayda György, Oradea, Str. Delavrancea No 18

PUHA OLMOT átadón vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regale Carol No. 5.

Lakás

Kétszobás

udvari lakás mellék-helyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Szövőüzemnek

alkalmas helyiségek kiadó. Oradea, Strada Nic. Zsiga 52.

Szuterrén

helyiség kiadó, kiválóan alkalmas raktárnak vagy műhelynek Oradea, Piata Regina Maria 3. Értekezni lehet délután 2-4-ig.

3 szobás

modern lakás, áthelyezés miatt azonnal kiadó. Oradea, Strada Oltenia 15. szám.

Kiadó

szép butorozott parkettes szoba, hivataloknak vagy magános uronőknek alkalmas. Oradea, Str. Stramba No 2.

Kiadó

1-2 szoba butorral 1 vagy 2 személy részére, vagy házaspárnak, esetleg teljes ellátással fürdőszoba használat. Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 26. szám.

Butorozott

parkettes szoba, zongora, fürdőszoba, használat. Magános urinó vagy tisztviselőnek kiadó. Oradea, Str. Aurél Vlaicu 33.

Különféle

Hölgyek figyelmébe!
A legdivatosabb és leg-elegánsabb női ruhák Zenker divatszalonjában készülnek. Szabást tanítók. Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand No 44.

Alkalmazás

LAPARUSITASRA
emberek magas százalékkal felvétetnek. Jelenkezés a kiadóhivatalban.

Nyomatványokat

utányos aron, csinos kivitelben készít a **Szent László nyomda Rt** Oradea, Katolikus Kör.